

Buletin lunar  
al CNPF – luna  
octombrie, 2020

Pomicultura își are locul  
bine identificat în garnitura  
economică a țării

Monitor al pieței financiare

# Market

Nr.48 (871)

<http://www.capital.market.md>  
Miercuri, 9 decembrie 2020

Pret: 7 lei

2

3

4

## Cadru nou instituțional pentru domeniul asigurărilor

Proiectul de lege privind activitatea de asigurare și reasigurare, elaborat de către Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), a fost aprobat în prima lectură, în cadrul ședinței plenare a Parlamentului din 4 decembrie curent.

Documentul transpune în mare măsură Directivele europene în materie de asigurări, mai cu seamă cerințele Directivei Solvency II.

Proiectul legii reiterează actualele reguli de reglementare și supraveghere, mai mult, acesta vine cu noi cerințe în materie de adevarare a capitalului, guvernanță corporativă și gestionare a riscurilor. Accentul se pune pe sporirea responsabilității managementului corporativ pentru a asigura activitatea eficace a companiilor de asigurări conform normelor de transparență, inclusiv referitor la solvabilitatea și situația financiară a acestora.

Proiectul transpune Pilonul II și Pilonul III din Directiva Solvency II, Pilonul I urmând a fi implementat pe măsura maturității și consolidării pieței. Noua lege va intra în vigoare la expirarea a 12 luni de la data publicării, iar asigurătorii au la dispoziție circa doi ani pentru a se conforma cerințelor de capital (1 ianuarie 2023).

În încheierea prezentării proiectului de lege, raportorul, președintele CNPF, Valeriu Chițan, a menționat "... reforma cadrului de reglementare și supraveghere a asigurărilor nu se limitează doar la acest proiect de lege. Complementar acestuia vor urma acte norma-



tive secundare (departamentale), cum ar fi regulamentele în materie de: sistemul de guvernanță și funcțiile critice, inclusiv funcțiile-cheie; limita minimă a ratei de solvabilitate, a coeficientului de lichiditate și metodologiile de calculare a acestora; metodologia de calculare, de evaluare și de evidență a rezervelor tehnice minime pentru activitatea de asigurări generale/de viață; forma și conținutul informațiilor/datelor dezvăluite; redresarea financiară a societăților aflate în dificultate și

administrarea specială. Reforma cadrului juridic, prin pachetul de acte normative preconizate oferă o oportunitate, o sănsă de modernizare de anvergură a sistemului instituțional în domeniul asigurărilor, respectiv, o aliniere a sectorului în cauză la standardele de specialitate și bunele practici. Considerăm că este un moment absolut oportun de a implementa un nou cadru regulator care nu va afecta capacitatea majorității participanților pieței de a face față cerințelor prudentiale. Mai mult, după o perioadă de insta-

bilitate, această restartare conferă un mediu propice pentru un "new normal" – prin implicarea unor noi modele de business care să le asigure continuitatea, stabilitatea, profitabilitatea și misiunea socială, care să încurajeze inovația și noi-le soluții tehnologice și, totodată, să aplice protecția clientilor. Noul cadru de reglementare va fi implementat gradual și nu alimentează careva premise asociate unui "shock" pentru entități, adevararea la capital având un orizont previzibil".

Serviciul de presă al CNPF

### ÎN ATENȚIA COMPANIILOR – ENTITĂȚI DE INTERES PUBLIC!

Operatorul mecanismului oficial de stocare a informațiilor, Instituția Publică Ediția Periodică Capital Market, informează că mecanismul propriu-zis de acumulare a datelor este funcțional la adresa: <http://emitent-msi.market.md>.

Detalii la tel.: 022 221287, 022 229445

### Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul Capital Market  
în toate oficiile "Poșta Moldovei" din țară  
sau la distributorii noștri:

Moldpresa (022) 222221  
Press Inform-Curier (022) 237187  
Agenția "Ediții Periodice" (022) 233740

### INVITAȚIE DE COLABORARE!

I.P. Ediția Periodică "Capital Market" lansează o propunere de colaborare pentru agenții și companiile de publicitate.

Telefon de contact – 022 22 9445,  
email – [gt@capital.market.md](mailto:gt@capital.market.md)



Curs valutar  
9.12.2020

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.3219
EUR	1	20.9777
UAH	1	0.6167
RON	1	4.3043
RUB	1	0.2362

**CAPITAL Market**

### ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

[ziarulcm@gmail.com](mailto:ziarulcm@gmail.com)

tel.: 022 22-12-87;

fax: 022 22-05-03

**Abonați-vă  
la versiunea electronică  
a ziarului Capital Market**

Abonându-vă la versiunea electronică a ziarului Capital Market, pe durata abonamentului veți avea acces la versiunea electronică a ziarului.

Pentru a vă abona la versiunea electronică a ziarului Capital Market, trebuie să sunați la redacție (022 221287) sau să trimiteți o scrisoare pe adresa de e-mail: [ziarulcm@gmail.com](mailto:ziarulcm@gmail.com).

### AVIZ

Redacția ziarului „Capital Market” desfășoară un tender pentru instituțiile ce oferă servicii de tipografie. Cererile pot fi depuse până la 25 decembrie 2020.

**Informații suplimentare**  
**la numărul de telefon:**  
022 227758.

# Comisia Națională a Pieței Financiare

## BULETIN LUNAR - 10 - 2020

### PIAȚA DE CAPITAL

#### PIAȚA PRIMĂRĂ

În octombrie 2020, în Registrul emitenților de valori mobiliare (REVM) a fost înregistrată o emisiune suplimentară de acțiuni (Tabelul nr. 1) în valoare totală de 4,00 mil. lei, ceea ce constituie o descreștere cu 1,00 mil. lei sau cu 20% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019 (Diagrama nr. 1).

În ianuarie-octombrie 2020, au fost realizate 11 emisiuni de valori mobiliare în valoare totală de 41,48 mil. lei, ceea ce constituie o descreștere cu 133,44 mil. lei sau cu 76,28% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Evoluția volumului și a numărului emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-octombrie 2016-2020 este reflectată în Diagrama nr. 2 și Diagrama nr. 3.

#### TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA SECUNDARĂ

În octombrie 2020, pe piața secundară au fost efectuate 393 tranzacții cu valori mobiliare corporative în volum de 52,77 mil. lei raportate la 1,23 mil. unități de valori mobiliare.

În ianuarie-octombrie 2020, pe piața secundară au fost efectuate 4 459 tranzacții cu valori mobiliare corporative în volum de 721,62 mil. lei raportate la 227,43 mil. valori mobiliare, volumul acestora înregistrând o descreștere cu 4 450,64 mil. lei sau cu 86,05% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent (Tabelul nr. 2).

Ponderea tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară în octombrie 2020, după volumul tranzacțiilor și după numărul tranzacțiilor, este reflectată în Diagrama nr. 4 și Diagrama nr. 5.

#### TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA REGLEMENTATĂ

În octombrie 2020, pe piața reglementată au fost efectuate 32 tranzacții în volum total de 3,52 mil. lei raportate la 27 404 valori mobiliare, dintre care 15 tranzacții de vânzare-cumpărare în volum de 3,30 mil. lei și 17 tranzacții urmare a ofertelor publice pe piața secundară în volum de 0,22 mil. lei.

#### TRANZACȚII EFECTUATE ÎN CADRUL SISTEMULUI MULTILATERAL DE TRANZACȚIONARE (MTF)

În octombrie 2020, în cadrul MTF a fost înregistrată o tranzacție urmăre licităției cu strigare (Pachet Unic) cu valorile mobiliare emise de SA Combinatul de panificație "FRANZELUȚA" în volum de 0,02 mil. lei raportată la 1000 de valori mobiliare.

#### TRANZACȚII EFECTUATE ÎN AFARA PIEȚEI REGLEMENTATE SAU MTF

Conform rapoartelor prezentate de către entități, în octombrie 2020, în afara pieței reglementate au fost efectuate 360 tranzacții în volum de 49,23 mil. lei raportate la 1,2 mil. unități de valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate, ponderea maximă după volum a revenit tranzacțiilor urmăre a transmiterii valorilor mobiliare în calitate de active ca rezultat al reorganizării emitentului, în volum de 27,34 mil. lei sau 55,53%, urmate de tranzacțiile de vânzare-cumpărare de 18,82 mil. lei sau 38,23%. Respectiv, alte tranzacții au constituit 3,07 mil. lei sau 6,24% din volumul total al tranzacțiilor efectuate în afara pieței secundare reglementate (Diagrama nr. 6).

**Comisia Națională a Pieței Financiare:**  
MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77,  
tel. (37 322) 859 401, www.cnpf.md  
**Direcția generală dezvoltare instituțională și relații externe:** tel. (37 322) 859 430

## Decizii ale Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței ordinare publice din 8 decembrie 2020, Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), potrivit competențelor conferite de legea-cadru, a aprobat decizii aferente pieței financiare non-bancare, mai cu seamă:

#### I. REGLEMENTARE

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, are drept scop racordarea prevederilor legislației sectoriale aplicate pe piața de capital cu prevederile Directivei UE nr. 2017/828 "de modificare a Directivei 2007/36/CE în ceea ce privește încurajarea implicării pe termen lung a acționarilor", prin operarea modificărilor corespunzătoare în Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni și Legea nr. 171/2012 privind piața de capital. Cu precădere, modificările propuse, în acest sens, vizează completarea atribuțiilor AGA a unei entități de interes public cu competențe exclusive de aprobare a politicilor de remunerare, precum și a raportului anual de remunerare a persoanelor cu funcții de răspundere, întocmite conform prevederilor legislației, de rând cu asigurarea transparentei și accesului acționarilor la respectivele acte ale Societății. Totodată, actual de modificare a Legii nr. 1134/1997 este inițiat în scop de conformare a prevederilor legii prenotate dispozițiilor art. 44-45 din Legea 271/2017 privind auditul situațiilor financiare în ceea ce vizează constituirea de către entitățile de interes public a comitetului de audit. Documentul se expediază Ministerului Finanțelor pentru inițierea procedurii de avizare/expertizare și consultare publică.

#### II. AUTORIZARE

- Exprimarea acordului pentru desemnarea lui Vladimir Anufriev în funcția de administrator al Agentului de asigurare "MODERN-ASIG" SRL și pentru delegarea împunericilor contabilului-suflet al agentului menționat către entitatea "PRIMAN AUDIT" SRL;
- Înregistrarea Agentului de asigurare "TOP-ASIG" SRL în Registrul agentilor de asigurare și agentilor bancassurance;
- Avizarea radierii din Registrul de stat al persoanelor juridice a AEI "SADIC" cu sediul în r-nul Cantemir, s. Sadâc, în urma lichidării;

Radierea Organizațiilor de creditare nebancařă: "ZAND-COM" SRL, "VIVA CREDIT" SRL și "BRAND LEASING" SRL din Registrul organizațiilor de creditare nebancařă autorizate, în baza cererilor depuse;

- Înregistrarea în Registrul de stat al emitentilor de valori mobiliare a reducerii capitalului social al SA "MANVIN" cu 3020475 lei prin micșorarea valorii nominale a acțiunilor emise de la 10 lei la 5 lei. Capitalul social al societății după reducere va constitui 3020475 lei, fiind divizat în 604095 acțiuni ordinară nominative cu valoarea nominală de 5 lei;

- Înregistrarea în Registrul emitentilor de valori mobiliare a dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale SA "PIELART" în sumă de 36.760,000 lei în număr de 919,000 acțiuni ordinară nominative cu valoarea nominală de 40 lei;

- Autorizarea reorganizării SA "ACVATRON" prin transformare în societate cu răspundere limitată;

- Avizarea următoarelor cereri de retragere obligatorie:
  - adresată acționarilor SA "DAAC Hermes" înaintată de ofertantul multiplu Vasili Chirtoca și Valentina Chirtoca, obiectul căreia îl constituie 1423 acțiuni ordinare nominative emise de SA "DAAC Hermes";
  - adresată acționarilor SA "DAAC-VICTORIA", înaintată de ofertantul "DAAC-ECO-PLANT" SRL, obiectul căreia îl constituie 11990 acțiuni ordinare nominative emise de SA "DAAC-VICTORIA";
  - adresată acționarilor SA "VICTORIA-ȚUM", înaintată de ofertantul Alexei Colodeev, obiectul căreia îl constituie 1537 acțiuni ordinare nominative emise de SA "VICTORIA-ȚUM";
  - adresată acționarilor SA "VIORICA-COSMETIC", înaintată de ofertantul SA "DAAC HERMES GROUP", obiectul căreia îl constituie 83305 acțiuni ordinare nominative emise de SA "VIORICA-COSMETIC".

#### III. SUPRAVEGHERE

- Anularea suspendării operațiunilor bancare la conturile curente și de depozit ale OCN "ZAND-COM" SRL, aplicate prin Ordonanța CNPF nr. 57/1-O din 24.11.2020;
- Prescrierea și aplicarea avertismentului față de administratorii a două AEI și 5 OCN să achite, în termen de 10 zile lucrătoare, plățile regulatorii de funcționare restante pentru trimestrul III 2020 și penalitățile aferente.

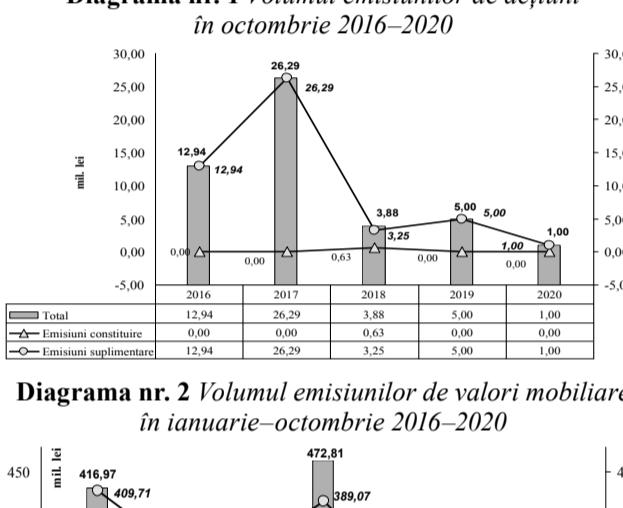
**Tabelul nr. 1 Emisiunile de valori mobiliare înregistrate în Registrul emitentilor de valori mobiliare în octombrie 2020**

Denumirea emitentului	Codul ISIN	Suma emisiei, lei	Numărul de acțiuni, unități	Valoarea nominală, lei	Data adoptării deciziei
<b>Emisiuni suplimentare</b>					
Compania "Intact Asigurări Generale" SA	MD14INTA1009	4 000 000	4 000 000	1	06.10.2020
<b>Total (fără investiții străine)</b>		<b>4 000 000</b>			

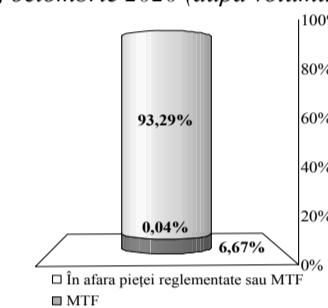
**Tabelul nr. 2 Indicatorii privind volumele tranzacțiilor cu valori mobiliare corporative înregistrate în ianuarie-octombrie 2019–2020**

Ianuarie-octombrie	Piața reglementată		Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)		Tranzacții în afara pieței reglementate sau MTF		Total piața secundară
	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei	
2019	145	3 253,01	42	2,16	4 218	1 917,09	4 405
2020	165	61,92	13	2,14	4281	657,56	4 459

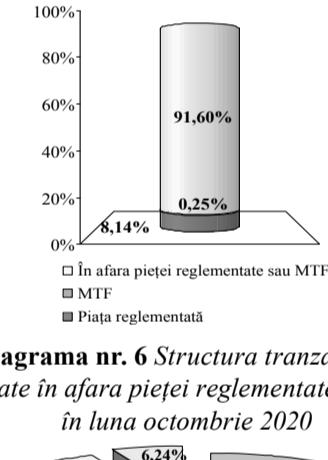
**Diagrama nr. 1 Volumul emisiunilor de acțiuni în octombrie 2016–2020**



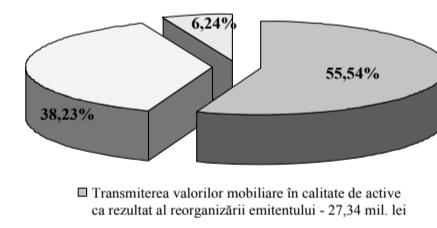
**Diagrama nr. 4 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, octombrie 2020 (după volumul tranzacțiilor)**



**Diagrama nr. 5 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, octombrie 2020 (după numărul tranzacțiilor)**



**Diagrama nr. 6 Structura tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF în luna octombrie 2020**



# Pomicultura își are locul bine identificat în garnitura economică a țării

**Scriam în una din edițiile precedente că un Program de dezvoltare a horticulturii până în anul 2025 califică pomicultura drept una din ramurile cu cea mai clară perspectivă, tendințele insistând pe reducerea sau cel puțin menținerea suprafetelor actuale în schimbul creșterii producției prin caracterul intensiv al livezilor.**

Capacitățile pe care le întrunește actualmente acest domeniu nu sunt în exclusivitate un rezultat al politicilor statului, așa cum, la asemenea capacitate, nu pot fi calificate ca fiind exclusiv rodul producătorilor de fructe. Sunt rezultatul unui efort comun și al unei implicări colective. Producătorii de fructe se întunesc cu regularitate într-un format sau altul, având agenda adaptată la problemele cu care se confruntă, fie că este vorba despre politicile bugetar-fiscale, fie că e vorba de condițiile climaterice, de exporturi, de resurse sau alte probleme care nu pot fi soluționate la telefon.

La capătul acestui an agricol producătorii de fructe s-au întinut din nou, având la masa de dialog și factori guvernamentali, inclusiv ministrul Agriculturii. S-a vorbit, evident, despre probleme și despre soluții, însă, tradițional, a fost recitat "pașaportul" ramurii respective. Un "pașaport" care certifică locul horticulturii în garnitura economică, în osatura care formează structura de forță a casei noastre.

Așadar, "horticultura este un element structural important al economiei țării și o sursă generatoare de locuri de muncă și venituri în zonele rurale. În sector activează peste 1000 de companii implicate direct în producerea primară și procesarea ulterioară a producției horticole ce au antrenat în muncă peste 10 000 de salariați și generează anual o cifră de afaceri de peste 5 miliarde de lei. Prin urmare, este evident efectul multiplicativ asupra altor sectoare ale economiei pe toată lungimea lanțului valoric, pornind de la furnizorii de materii prime și resurse pentru producători horticoli, precum și partenerii antrenați în procesarea, ambalarea, distribuția, logistica, transportul și comercializarea produselor horticole pe piața internă și cea de export".

Oficialii își argumentează implementarea printre-un șir de măsuri ale căror efect a fost stabilizarea situației existente, prin oferirea unui șir de facilități fiscale și subvenții. "A fost aprobat Programul de dezvoltare a horticulturii pentru anii 2019-2025, menit să sporească competitivitatea și reziliența sectorului hortic, prin creșterea valorii producției și profundarea integrării lanțului valoric. Aceasta prevede investiții de peste 11 miliarde de lei, inclusiv peste 30 la sută compenseate din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural; a fost adoptată Legea privind asigurarea subvenționată în agricultură, care are drept scop creația posibilității asigurării calității recoltei și stimularea accesului fermierilor la asigurările în agricultură prin revenirea la cota subvenționată de 70 la sută din prima de asigurare".

Deși nu a avut niciodată puterea de a acoperi necesitățile agricultorilor în totalitate, subvenționarea este trecută constant în sirul acțiunilor de susținere întreprinse de stat. Să în raport cu pomiculturii încurajarea investițiilor prin subvenții este parte a unor politici a căror promovare are ca întâi o mai bună performanță. Legea cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural încurajează investițiile pe segmentul post-recoltare și procesare, ceea ce ar aduce un plus de competitivitate pentru fructele moldovenești. Când spunem competitivitate, nu ne referim doar la competiția dintre mărul moldovenesc și merele lumii pe piețele externe. Recunoaștem de ceva vreme, că "și meciul de casă" ne cere să fim foarte bine pregătiți și că aici consumatorul ne va cumpăra merele mai mult pentru calitatea lor decât din patriotism.

Punctarea problemelor cu care se confruntă producătorii de fructe înseamnă, de cele mai multe ori, abordarea unor subiecte general valabile, inclusiv pentru toți ceilalți agricultori. Relevant în acestă ordine de idei este subiectul legat de secență și un altul care derivă din respectiva situație – irigarea livezilor. Deși, cu un mic efort, putem așterne pe hârtie mai multe acțiuni întreprinse în vederea irigației plantațiilor, lista problemelor e mult mai lungă. Mai frecvent sirul acțiunilor are ca și început etapa reabilitării unor sisteme de irigare. Este adevărat, pasul acesta trebuie calificat drept unul enorm spre acoperirea

deficitului de apă, însă, după el au urmat pași mult mai mici și aproape întotdeauna risipiri prin regiuni mai mult sau mai puțin afectate de secetă.

La ora actuală, conform datelor ministerului, în R. Moldova există 78 de sisteme centralizate de irigare care sunt amplasate pe o suprafață de 130,6 mii ha, comparativ cu cele 330 mii ha, irrigate în anii 90. Sună sisteme aflate într-o stare jalinică, exploatație timp de 35-50 de ani, cu o reabilitare necesară de 80 la sută. Pentru lucrările de reabilitare, modernizare și extindere a sistemelor centralizate de irigare/de secare și reabilitarea a aproximativ 117 stații de pompare, sunt necesare circa 4,2 miliardi de lei (75,0 mii lei/1 ha), ce ar majora suprafața irigabilă cu circa 68,0 mii ha.

Așa cum de obicei acolo unde există probleme nu există neapărat și bani, sursele financiare necesare extinderii suprafetelor irrigate trebuie căutate în exterior. Mai exact pe conturile partenerilor de dezvoltare, aceștia arătându-se deschiși să susțină eforturile R. Moldova în vederea prevenirii și diminuării efectelor secei.

Este adevărat că statul are suficient de multe instrumente de lucru care s-ar putea converti ușor în bani. Unul din instrumente sunt politiciile pe care le promovează și care vin să creeze condiții pentru investiții și pentru dezvoltare. Aducem ca și exemplu modificarea cadrelui legal prin care sunt excluse impedimentele la irigarea terenurilor agricole, aprobară Regulamentului cu privire la folosința apelor subterane pentru irigarea prin picurare a terenurilor agricole ocupate cu culturi horticole; aprobară Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia.

Însă, până la urmă, marea efort în vederea transformării unei simple livezi într-o afacere generatoare de bunăstare îi aparține celui care a plantat-o, celui care îi citește frunzele după fiecare ploaie, celui care numără merele și care le visează mai bune decât toate merele lumii. E un mare efort, dar, neconjugat cu efortul instituțiilor abilitate ale statului, acesta poate să-și piardă întreaga sa importanță.

Constantin OLTEANU

## Reprezentanții companiilor de asigurări, instruiți cu suportul USAID în gestionarea eficientă a riscurilor

Reprezentanți din cadrul a șase companii de asigurări au participat, pe 23 și 25 noiembrie 2020, la un program de instruire online privind gestionarea eficientă a riscurilor aferente activității de asigurare și reasigurare. Instruirile au fost organizate de către CNPF în cooperare cu reprezentanții proiectului "Transparenta Sectorului Financiar în Moldova" (FSTA), implementat cu sprijinul finanțării al Agentiei Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

Scopul programului de instruire a fost de a analiza mecanismele utilizate de către autoritățile naționale pentru asigurarea stabilității financiare, inclusiv prin consolidarea sectorului de asigurări. Subiectul este actual în contextul prevederilor noului proiect de Lege privind activitatea de asigurare și reasigurare, care urmează să fie adoptat de către Parlament în viitorul apropiat.

Împreună cu Holly Bakke, expert internațional în asigurări și consultant cu o experiență de peste 15 ani în domeniul reglementării piețelor financiare emergente, participanții au avut ocazia să afle despre importanța gestionării riscurilor și eficientizării controalelor interne. Tot în acest context a fost evocată importanța elaborării și implementării unor strategii

și politici interne de gestionare și evaluare a riscurilor, precum și necesitatea desemnării unor persoane responsabile pentru gestionarea riscurilor potențiale și determinante. Potrivit expertului internațional, implementarea recomandărilor formulate este primordială pentru menținerea solvabilității companiilor din sectorul asigurărilor, contribuind, totodată, și la eficientizarea activității în acest domeniu.

"Pentru majoritatea participantilor și, în special, companiile cu capital autohton, managementul riscurilor reprezintă un domeniu complet nou. Prin urmare, instruirile la subiect sunt binevenite acum când sectorul se pregătește de trecrea la un nou cadru legal", a opinat unul dintre participanți. În cadrul discuțiilor interactive, participanții au împărtășit unele dintre provocările cu care se confruntă companiile de asigurări, dar și practicile curente.

Un sistem eficient de management al riscurilor oferă certitudine autorității de supraveghere că participanții pieței mențin un nivel înalt și stabil al solvabilității. În rezultat, acest fapt poate crește profitabilitatea sectorului, fiind atractiv pentru noi investiții.

Serviciul de presă al CNPF

### "FinComBank" S.A.

Conform prevederilor din art. 52<sup>1</sup> al Legii nr. 202 din 06.10.2017 privind activitatea băncilor și decizia Comitetului de Conducere al Băncii din 03.12.2020, "FinComBank" S.A. anunță despre începerea lunii și șasea de expunere spre vânzare a acțiunilor emisiunii a XX-a a Băncii în cadrul sistemului multilateral de tranzacționare (M.T.F.) ca "acțiunile separate".

#### CONDIȚIILE DE VÂNZARE A ACȚIUNILOR:

1. Luna a șasea de expunere spre vânzare a acțiunilor emisiunii XX a "FinComBank" S.A. pe platforma de tranzacționare MTF ca "acțiuni separate" se începe la data de 12 decembrie 2020 și acționează pînă la data de 11 ianuarie 2021 (inclusiv).
2. Prețul inițial de vânzare – 83,75 MDL per acțiune.
3. Acțiunile expuse spre vânzare pot fi achiziționate în număr nelimitat de un singur sau mai mulți cumpărători, sau de un grup de persoane ce acționează concertat (achizitor potențial). În cazul achiziționării unui număr de acțiuni, care la prețul nominal constituie 1% sau mai mult din capitalul social al Băncii, achizitor potențial, pînă la achiziționarea respectivă, trebuie să obțină aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei, în condițiile stabilite în art. 47 – 49 Legii nr. 202 din 06.10.2017 privind activitatea băncilor.

#### INFORMAȚIA DESPRE "FINCOMBANK" S.A.:

Denumirea completă	"Banca de Finanțe și Comerț" S.A.
Denumirea prescurtată	"FinComBank" S.A.
Forma juridică de organizare	Societatea pe acțiuni
Adresa juridică	MD-2012, str. Puskin, 26, mun. Chisinau, Republica Moldova
IDNO – codul fiscal	1002600005347
Data înregistrării de stat	16 mai 2001 de către Camera Înregistrării de Stat
Genurile de activitate	Activitatea băncilor și societăților de investiții
Capitalul social	131 544 200 MDL divizat în 1 315 442 acțiuni ordinare nominative de clasa I cu drept de vot. La moment 117 653 de acțiuni emise constituie acțiuni de tezaur, cea ce este egal cu 8,944% din numărul total al acțiunilor emise

#### CARACTERISTICA VALORILOR MOBILIARE A EMISIUNII XX:

Denumirea completă a emitentului	"Banca de Finanțe și Comerț" S.A.
Tipul valorilor mobiliare	Acțiuni ordinare nominative
Clasa acțiunilor	Clasa I
Codul ISIN	MD14BFMC1001
Valoarea nominală a unei acțiuni	100 MDL
Numărul acțiunilor emisiunii a XX expuse inițial spre vânzare	475 478
Drepturile acordate de o acțiune	O acțiune ordinată nominativă emisă de Bancă acordă dreptul la un vot în cadrul adunării generale a acționarilor, dreptul de a primi o cotă-parte din dividende și o parte din bunurile Băncii în cazul lichidării acesteia

Informația care permite investitorilor (achizitorilor potențiali) să facă o apreciere în cunoștință de cauză asupra activelor și pasivelor, situației financiare, a profitului sau a pierderilor, asupra perspectivelor Băncii, precum și descrierea afacerilor și a situației financiare a Băncii pe parcursul ultimilor 3 ani este dezvoltuită pe pagina web a Băncii www.fincombank.com și portalul Bursei de Valori a Moldovei.

Informații suplimentare puteți obține la tel: 022 26-98-21; 26-99-40.

Comitetul de Conducere al Băncii

#### INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770.

Poșta Moldovei: PM21700

#### EDITOR:

Instituția Publică Ediția Periodică

#### CAPITAL MARKET

#### Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

#### FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

#### A PIEȚEI FINANCIARE

#### REDACTOR-ŞEF:

Gheorghe TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

#### REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziariom@gmail.com  
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

#### ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL

BC "Victoriabank", SA, fil. 11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate stările agenției "Moldpres" și "InfoMarket".

Articolele marcate cu semnul ☐ reprezintă publicitate. Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul de vedere al semnatului, care nu neapărat coincide cu cel al redactoriei. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

# O altă față a pieței muncii

**Statisticile oficiale privind șomajul arată bine. Situația e mult mai bună decât în multe țări din Europa. „Rata șomajului în Moldova este cea mai mică din Europa și aproape de 3 ori mai mică decât media europeană”, apreciază economistul Veaceslav Ioniță.**

Și ultimele date Eurostat, actualizate la 1 decembrie, vin să confirme acest lucru. Cu cea mai mare rată a șomajului în Europa, 17,5 la sută din populația Greciei nu are un loc de muncă. În Spania rata șomajului în septembrie a fost de 16,5 la sută. Urmează o serie de țări ca Lituanie, Italia, Suedia, Letonia, cu o rată a șomajului mult mai mică decât în Spania, bunăoară, ce variază între 8,4 și 9,8 la sută.

Rata șomajului (ponderea șomerilor estimată conform Biroului Internațional Muncii (BIM) în forța de muncă) la nivel de țară a înregistrat valoarea de 3,4 la sută, arată raportul trimestrial al Biroului Național de Statistică (BNS) privind forța de muncă în Republica Moldova în trimestrul trei.

Nu este chiar cea mică rată a șomajului, dacă luăm în considerare faptul că în Polonia aceasta a fost de 3,1 la sută în luna septembrie, dar denotă o situație pe piața muncii mai bună decât în țări ca Malta, Olanda, Ungaria, Germania sau Marea Britanie, unde între 4 și 4,6 la sută din populația aptă de muncă nu avea un loc de lucru în luna septembrie.

Este la fel de adevarat că în timp ce rata șomajului în multe țări din Europa, afectate grav de pandemie și care au revenit la restricții, este în creștere, Biroul Național de Statistică raportează o rată mai mică pentru trimestrul trei din acest an față de perioada similară a anului precedent când rata șomajului a fost de 4,0 la sută.

Numărul șomerilor, estimat conform definiției Biroului Internațional al Muncii, a fost în trimestrul trei 2020 de 30,2 mii, fiind în descreștere față de perioada similară a anului precedent, când s-a cifrat la 37,8 mii.

La începutul pandemiei, Guvernul, dar și economistul Veaceslav Ioniță, anticipă o creștere de trei ori a ratei șomajului, până la 100 mii de persoane. Executivul a pregătit 100 milioane de lei pe care intenționa să le acorde în calitate de ajutor de șomaj nu doar persoanelor care rămâneau fără lucru la ei acasă, dar și moldovenilor care revineau acasă.

Cum poate fi explicat acest fenomen, a reducerii șomajului? În opinia expertului IDIS „Viitorul” răspunsul e simplu: „moldovenii când pierd locul de muncă nu se ocupă cu prostii să caute un loc de muncă în Moldova. Își iau geanta și fug cât de repede posibil peste hotare. Anul trecut au plecat 36 mii. În ultimii 4 ani au plecat 160 de mii”. Anul acesta se estimează că au plecat minim 35 mii persoane.

Există însă, cred, și o altă față a pieței muncii decât șomajul, și unele studii lansate în ultimele săptămâni, dar și statisticile oficiale, denotă o situație mai dramatică. Mai există sute sau mii de persoane care s-au aflat în șomaj tehnic sau au muncit cu un program redus, nu au muncit pentru că fost stopată activitatea unor domenii întregi, din cauza restricțiilor. Mai există și o parte din populație sub-ocupată sau care, rămânând fără loc de muncă, nu se adresează la oficile forței de muncă. Este și acestă un fenomen ce ar trebui să fie studiat. Rezultatele Anchetei forței de muncă arată că în trimestrul trei, forța de muncă (populația activă) a R. Moldova, care include populația ocupată, plus șomerii, a constituit 893,6 mii persoane, fiind în descreștere cu 5,7 la sută față de perioada respectivă a anului trecut, potrivit raportului BNS. Și populația ocupată a fost într-o scădere de 5,1 la sută, peste rata șomajului, până la 863,4 mii persoane.

Sectorul privat este cel mai mare angajator, potrivit BNS, în trimestrul trei 72,1% din populația ocupată a activat în sectorul privat și 27,9% – în sectorul public.

Biroul Național de Statistică mai constată că pandemia a continuat să afecteze piața muncii și în trimestrul III 2020. Totodată, în comparație cu trimestrul II 2020, efectele acesteia au fost mult mai slab resimțite, în condițiile în care treptat au fost ridicate restricțiile impuse în legătură cu situația epi-



demiologică. Numărul persoanelor care au avut un loc de muncă, dar care nu au lucrat deloc în trimestrul III 2020, a constituit 50,2 mii sau 5,8% din total ocupare. Din rândul acestora, 7,4 mii sau 14,8% au invocat drept cauză a inactivității pandemia. Statisticile oficiale mai arată că numărul persoanelor aflate în concedii fără plată s-a mărit de 5 ori, iar a celor în șomaj tehnic – de 4 ori. Totodată, staționarea activității este în principal cauzată de pandemie.

În rândul persoanelor ocupate afectate de pandemie, o treime (34,4 la sută) constituie persoanele care nu au lucrat deloc/au absentat de la locul de muncă; fiecare a patra persoană (24,0 la sută) a prestat munca la domiciliu/lucrat la distanță; fiecare a doua persoană (44,8 la sută) a lucrat mai puține ore pe săptămână, alte circa 10 la sută au fost transferate la program de lucru parțial. Numărul persoanelor care au avut un loc de muncă, dar care nu au lucrat deloc în trimestrul III 2020 a constituit 50,2 mii sau 5,8 la sută din total ocupare.

Un studiu realizat de PNUD-UNFPA Moldova relevă că pandemia a afectat cele mai vulnerabile categorii de populație și sectoarele economice care oferă cele mai multe locuri de muncă. Potrivit studiului, fiecare a două companie chestionată în perioada august-septembrie 2020 funcționa parțial sau era închisă, temporar sau chiar permanent. Sectoarele economice, inclusiv HoReCa și industria ușoară, care sunt reprezentate în cea mai mare parte de întreprinderi micro, mici și mijlocii (IMM) și care sunt cei mai mari angajatori în sectorul de business, se confruntă cu reducerea vânzărilor, diverse incertitudini, scăderea cererii, precum și cu lipsa lichidităților.

„Evaluarea impactului socio-economic al COVID-19 asupra celor mai vulnerabile grupuri de populație și sectoare ale economiei oferă o bază de reflecție și a inspirat deja mai multe dezbateri multilaterale de politici, la care s-a manifestat potențialul și ambitia pentru redresare, dar și entuziasmul pentru construirea unor parteneriate noi pentru dezvoltare și de a uni eforturile tuturor, pentru a depăși multiplele provocări induse de COVID-19”, a remarcat Dima Al-Khatib, reprezentantă rezidentă PNUD în Republica Moldova.

Cel mai afectat sector al economiei rămâne și fi cel al serviciilor de cazare și de alimentație, deoarece majoritatea locaților au fost nevoie să-și sisteneze activitatea în primăvară. Salariații din acest sector, în special cei care lucrează în zonele urbane, au fost printre cei mai afectați. Numărul mediu de angajați a scăzut în al doilea trimestru al anului 2020 (comparativ cu aceeași perioadă a lui 2019) cu peste 60%. Și în transportul de pasageri,

numărul mediu de angajați a scăzut, de asemenea, în al doilea trimestru al anului 2020, comparativ cu perioada similară din 2019, cu 15,7%.

Totuși, criza actuală este în același timp o oportunitate pentru schimbare și necesitate eforturi de colaborare, implicarea cetățenilor și a sectorului privat, o regădire a modelului de dezvoltare și explorarea noilor oportunități de creștere. Acestea ar putea include digitalizarea și modernizarea serviciilor publice și a întreprinderilor, precum și dezvoltarea de competențe și un sistem de educație modern, promovarea unei economii durabile, a bunei guvernanțe, accelerarea luptei cu corupția, concluzionează autorii studiului realizat de PNUD-UNFPA Moldova.

Un alt fenomen afectează direct piața muncii. După ce mii de moldoveni au plecat peste hotare în căutarea unui viu și se credea că „resursele sunt epuizate”, exodus continuă. Aproape 18 la sută dintre moldoveni declară că intenționează să plece la muncă peste hotare în următoarele 6 luni, potrivit unei cercetări socio-economice privind migrația din Republica Moldova, realizate de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, împreună cu CBS-AXA. Intenția de plecare este similară cu cea de anul trecut, când din țară au plecat peste 36 mii de cetățeni. Acest fapt permite de presupus că migrația moldovenilor în acest an va fi în jur de 35 – 40 mii de persoane.

Dintre persoanele interviewate, cea mai mare intenție de plecare o au persoanele cu venituri mari, care afirmă că starea lor materială este una foarte bună. Fiecare al patrulea moldovean, cu o stare materială bună, intenționează să plece în următoarele luni peste hotare. „Dacă la prima etapă oamenii plecau mărăți de săracie, atunci în prezent pleacă oamenii bogăți, pentru un trai mai bun. Persoanele realizate în R. Moldova cu venituri mari, afaceri puse pe picioare, case, mașini și toate cele necesare pentru un trai decent, decid să plece peste hotare, deoarece înțeleg că bunăstarea lor proprie nu le permite să ducă un trai calitativ”, susține economistul Veaceslav Ioniță.

Tinerii din zonele rurale au cea mai mare intenție de a migra. Astfel, 36,5% dintre ei spun că intenționează să părăsească R. Moldova în următoarele 6 luni. Existența unui loc de muncă nu este un motiv, care ar determina o persoană să nu plece peste hotare. Astfel, dintre cei care în prezent sunt angajați în cîmpul muncii, 19,1% declară că intenționează să plece în următoarele șase luni să plece peste hotare, comparativ cu 17,3% intenția de plecare în rândul celor care nu au un loc de muncă.

Vlad BERCU

**Hotărârea privind aprobarea proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2021 a fost publicată în Monitorul Oficial**

**Monitorul Oficial de miercuri, 2 decembrie, a publicat Hotărârea privind aprobarea proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2021. Documentul a fost elaborat luând în considerare impactul fără precedent al pandemiei COVID-19 și calamităților naturale din anul 2020 asupra economiei naționale, transmite MOLDPRES.**

Proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2021 este fundamentat pe o creștere economică de 4,7%, o majorare a exporturilor de 12,6% și sporire a importurilor de 14,3%.

Potrivit proiectului, veniturile bugetului de stat constituie 41,4 miliarde de lei, în creștere cu 4,2 miliarde lei față de bugetul de stat aprobat pentru anul 2020. Majorarea veniturilor se datorează sporirii încasărilor din impozite și taxe și intrărilor de granturi.

Cheltuielile bugetului de stat reprezintă 55,4 miliarde de lei, înregistrând o creștere de 4,1% față de bugetul de stat aprobat în 2020. Din suma totală a cheltuielilor bugetului de stat pentru anul viitor, 53% sunt transferuri către alte bugete, iar 47% – cheltuieli pentru implementarea programelor în anul 2021 nemijlocit prin intermediul autorităților publice centrale.

De asemenea, în anul 2021 vor fi asigurate financiar programele actuale de cheltuieli, cum ar fi: Fondul rutier (2,49 miliarde de lei, dintre care 1,53 miliarde lei pentru reparația și întreținerea drumurilor naționale și 960 milioane lei pentru întreținerea drumurilor locale); Fondul național de dezvoltare a agriculturii și a mediului rural (1.100 milioane de lei); Fondul național de dezvoltare regională (200 de milioane de lei); Fondul de eficiență energetică (30 milioane de lei); Programul de reparație a drumurilor publice naționale, locale, comunale și a străzilor (cu denumirea generică „Drumuri bune”) – 900 milioane lei.

Deficitul bugetului de stat este estimat la 14 miliarde de lei. Acesta va fi finanțat din surse externe (intrări nete din împrumuturi externe pentru suport bugetar și implementarea proiectelor finanțate din surse externe) și sursele interne (inclusiv mijloace din privatizarea patrimoniului public).

**Sursă: www.monitorul.md**

## Toata Statistica conform tranzactiilor zilnice in perioada 30.11.2020 - 4.12.2020

Data tranzacției	Simbolul HV	Emitentul	Hârtii de valoare	Prețul	Volumul	Prețul nominal	Emisia	% din emisie	Tipul transacției
02.12.2020	MD14OMBI1004	SA "COMBINATUL AUTO nr.5"	3563	61,00	217 343,00	76,00	112108	3,17819	Oferta publica pe piata secundara
02.12.2020	MD14OSTE1002	SA "INTreprinderea PISCICOLA "COSTESTI"	1350	40,00	54 000,00	10,00	232165	0,58148	Cumparare vinzare
02.12.2020	MD14OSTE1002	SA "INTreprinderea PISCICOLA "COSTESTI"	1650	40,00	66 000,00	10,00	232165	0,7107	Cumparare vinzare
03.12.2020	MD14OSTE1002	SA "INTreprinderea PISCICOLA "COSTESTI"	3000	40,00	120 000,00	10,00	232165	1,29218	Cumparare vinzare
04.12.2020	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	191	3 100,00	592 100,00	200,00	1037634	0,01841	Cumparare vinzare
04.12.2020	MD14OSTE1002	SA "INTreprinderea PISCICOLA "COSTESTI"	3000	40,00	120 000,00	10,00	232165	1,29218	Cumparare vinzare

## Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF pentru data de 30.11.2020 - 4.12.2020

## Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Ponderea VM în numărul total al acestora in circulație, %
1	SA MOLDOVA-TUR	MD14MTUR1005	10	1	157	1 570,00	0,01
2	SA VINIA TRAIAN	MD14VITR1000	50	1	347	24 290,00	0,28
3	SA MONOTIP	MD14NTIP1002	10	6	128	1 280,00	1,27
4	SA Cotiteb-Grup	MD14T1PU1003	10	3	1 266	12 660,00	6,25
5	SA Drumuri Balti	MD14DRMB1006	10	1	312	3 120,00	0,01
6	SA EDIFICIU	MD14EDIF1003	10	1	170	340,00	0,26
7	SA Farmacia Ialoveni	MD14LOVE1005	1	1	329	329,00	0,16
8	BC Moldova-Agroindbank SA	MD14AGIB1008	200	3	1 504	3 215 200,00	0,14

## Tipul tranzacției: Moștenire

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Ponderea VM în numărul total al acestora in circulație, %
1	SA MOLDAGROCONSTRUCȚIA	MD14MOLC1008	100	1	70	7000,00	0,11
2	SA EDIFICIU	MD14EDIF1003	10	2	170	1700,00	0,26
3	SA ART-NIC	MD14ARIC1004	1	2	3300	3300,00	16,50

## Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Ponderea VM în numărul total al acestora in circulație, %
1	SA Moldovagaz	MD14MOLG1004	100	1	57	5700,00	0,00

## Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt rude sau afini de gradul III ori mai mare sau între persoane care nu sunt rude

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Ponderea VM în numărul total al acestora in circulație, %
1	SA DARNIC-GAZ	MD14GAZD1005	10	1	4412	44120,00	24,14

## Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Ponderea VM în numărul total al acestora in circulație, %
1	SA RUNICON	MD14ICON1002	10	1	40570	40570,00	24,12

## BNM și BERD au semnat un acord privind accesul la lichiditate în lei moldovenești prin intermediul instrumentului swap valutar

**Banca Națională a Moldovei (BNM) și Banca Europeană pentru Reconstituire și Dezvoltare (BERD) au semnat un acord bilateral de efectuare a operațiunilor de tip swap valutar, în vederea stabilirii unei facilități de suport a economiei naționale.**

Semnarea acordului vine după ce BERD a implementat mecanisme similare în Ucraina, Georgia și Azerbaidjan. BNM și BERD au identificat condiții acceptabile pentru realizarea proiectului și în Republica Moldova.

În același timp, pe durata tranzacțiilor swap, va crește valoarea activelor oficiale de rezervă ale Republicii Moldova, aflate în gestiunea BNM. Aceasta va avea un efect pozitiv asupra sentimentului pieței financiare din țara noastră și va consolida capacitatea BNM de a-și urmări obiectivul fundamental.

Aprobarea acordului nu implică pentru BNM cheltuieli financiare. Totodată, acordarea lichidităților în cadrul acestui acord va fi efectuată în condiții similare altor operațiuni practice de către BNM pe piața monetară sau valutară internă.

Efectul scontat al semnării acordului constă în crearea și implementarea unui instrument nou competitiv pentru creditarea de către BERD a agenților economici din Republica Moldova în monedă națională și dezvoltarea sectorului real al economiei naționale, fapt necesar în special în condițiile crizei provocate de situația pandemică la nivel global.

Swap-ul valutar presupune cumpărarea unei valute la momentul încheierii tranzacției și obligația vinderii acesteia la un termen viitor la un curs la termen (engl. forward) prestatibil.

## Hotărârea privind politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2021 a fost publicată în Monitorul Oficial

**Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, care se referă la politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2021, a fost publicat în Monitorul Oficial de miercuri, 2 decembrie, transmite MOLDPRES.**

Conform documentului, dat fiind specificul anului 2020, determinat de situația epidemiologică existentă la nivel național și internațional, precum și de calamitățile naturale din sectorul agricol, s-au impus câteva adaptări ale politicilor publice de natură bugetar-fiscală. Ca urmare a acestei situații, majoritatea măsurilor sunt direcționate spre susținerea mai multor domenii economice afectate de pandemie și de seceta severă din anul curent.

Proiectul conține atât măsuri de diminuare a presiunii fiscale, cât și mecanisme noi de subvenționare, în vederea susținerii relansării economice.

Proiectul de lege a fost consultat cu autoritățile publice și asociațiile de business, fiind recepționate și examineate peste trei sute de propunerile. Totodată, au fost organizate mai multe ședințe cu mediul de afaceri și cu alte părți interesate în cadrul cărora au fost discutate prevederile proiectului de lege și propunerile acestora la legislația fiscală și vamală. De asemenea, proiectul de lege a fost discutat în cadrul Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective și pe platforma Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Majoritatea propunerilor reflectate în proiect sunt cu referire la mediul de afaceri. Printre acestea, se numără:

- uniformizarea cotelor impozitului pe venit;
- majorarea scutirilor acordate persoanelor fizice, în special scutirii pentru persoanele întreținute cu 50%;
- reducerea de la 18% la 12% a cotei impozitului pe venit pentru persoanele care activează în domeniul justiției;
- extinderea termenului de aplicare a facilităților fiscale la impozitul pe venit pentru sectorul IT;
- modificarea regimului TVA în agricultură prin aplicarea unei cote reduse a TVA pentru îngășăminte și fertilizanți concomitent cu aplicarea aceleiași cote a TVA pentru producția agricolă primară;
- reducerea cotei TVA de la 15% la 12% pentru sectorul HORECA;
- extinderea Programului de rambursare a TVA, până la 30 septembrie 2021, pentru producători agricoli afectați de calamitățile naturale, în limita quantumului impozitelor salariale achitate;
- asigurarea concurenței loiale prin revizuirea tratamentului fiscal al mărfurilor importate prin intermediul trimiterilor poștale internaționale, prin micșorarea plafonului neimpozabil de la 200 la 100 de euro, începând cu 1 mai 2021, pentru procurările de pe platformele de comerț online;

– stabilitarea cotelor accizelor pentru anii 2021 – 2023, astfel fiind propusă creșterea anuală la produsele din tutun cu 15%, băuturi alcoolice cu 5% și produse petroliere cu 9%;

– instituirea mecanismului de subvenționare a creării locurilor de muncă, prin subvenționarea salariilor în cazul angajării tinerilor, cetățenilor aflați peste hotare și persoanelor cu dizabilități – suma alocațiilor din bugetul de stat pentru anul 2021 pentru programul respectiv constituie 200 milioane de lei și altele.

Suplimentar, proiectul de lege conține și propunerile ce vin să consolideze autonomia financiară și decizională a autorităților locale prin: anularea reducerii de 15% la achitarea impozitului pe bunuri imobiliare; acordarea dreptului autorităților locale din localitățile rurale de a stabili de sine stătător în limitele de la 0,05% până la 0,4% a cotei impozitului pe bunurile imobiliare; acordarea competențelor de a stabili taxe locale speciale pentru prestarea serviciilor publice locale, altele decât cele prevăzute de Codul fiscal, în mărimea și modul stabilit de autoritățile publice locale.

Proiectul de lege prevede și unele măsuri de politică salarială, propuse pentru anul 2021, în special de majorare a sporului cu caracter specific personalului medical cu 30%.

## Lungimea rețelelor de distribuție va crește cu sute de kilometri

**Peste 695 kilometri de gazoduct se va construi, moderniza sau repara capital până la anul 2022 inclusiv. Potrivit serviciului relații publice al SA „Moldovagaz”, cifrele respective figurează în Planul actualizat de dezvoltare a rețelelor de distribuție a gazelor naturale pentru anii 2020– 2022, aprobat de către Consiliul de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.**

Totodată, se vor construi peste 630 kilometri de gazoduct nou, dintre care peste 156 kilometri sunt rețele de gaze interrurale. În comparație cu cifrele inițiale din planul respectiv, acest indicator a crescut de peste trei ori. Lucrările se planifică să fie efectuate în 158 de localități, cu un potențial de racordare de la 9 000 până la 10 500 consumatori noi.

Majorarea lungimii rețelelor de gaze naturale cu peste 407 de kilometri se datoră extinderii lor în 79 de localități deja conectate la gaz, ceea ce va permite racordarea a peste 4,4 mii de consumatori noi. Extinderea este planificată ca urmare a adresărilor multiple, parvenite de la organele publice centrale și locale la întreprinderile sectorului de gaze.

Gazificarea continuă a localităților, cu accentul principal pe zonele rurale, este una din prioritățile întreprinderilor de distribuție, ca urmare a cererii în creștere de gaze naturale.

## Acordul de finanțare a proiectului „Agricultura competitivă” a fost publicat în Monitorul Oficial

**Decretul de promulgare și legea pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Agricultura competitivă” au fost publicate astăzi în Monitorul Oficial, comunică MOLDPRES.**

Acordul privind a treia Finanțare Adițională pentru Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova MAC-P”, în valoare de 13,5 milioane de euro, a fost semnat cu Asociația Internațională pentru Dezvoltare la 1 octombrie. Acordul se referă la instituirea unui sistem complet de management al subproduselor de origine animalieră. În cadrul componentei se prevede construcția unei instalații de prelucrare a deșeurilor de origine animală nefedestinate consumului uman, care ar fi o soluție reală pentru menținerea situației epizootide favorabile din țară, inclusiv pentru protecția mediului și ar facilita includerea Republicii Moldova în lista țărilor cu drept de export în Uniunea Europeană a produselor zootehnice.

Instituția implementatoare este Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul agriculturii (UCIMPA), care se află în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Regionale și Mediului, iar perioada de implementare este 2020- 2024. Rata dobânzii aferentă creditului constituie 0,45% anual. Suplimentar este prevăzută achitarea taxei de deservire în mărime de cca 0,75% anual.

*Sursă: monitorul.md*

## SA “Albina-Construcția”

Pe data de 07.12.2020 pe adresa Chișinău, str. Zelinski, 7, bir. 209 a avut loc adunarea generală a acționarilor convocată repetat. Cvorul adunării 30%.

### LA ADUNAREA GENERALĂ CONVOCATĂ REPETAT CU VOTUL UNANIM:

1. A fost ales Cenzorul Societății.
2. S-a aprobat majorarea capitalului social prin emisie suplimentară de acțiuni ordinară nominative nematerializate de clasa 1 cu drept de vot, cu drept la achitarea dividendelor și o parte din patrimoniu în cazul lichidării societății, cu valoarea nominală de 1(unu) lei pentru una acțiune. Marimea emisiunii în expresie numerică și valorica, cota valorilor mobiliare subscrise: 110 000 unități la valoarea nominală de 1 lei, în valoare totală de 110 000 lei. Modul și formele de achitare a valorilor mobiliare: convertirea datorilor și aporturi banești în suma totală de 110 000 lei. Pretul de plasare a unei valori mobiliare: 1(unu) lei. Cota valorilor mobiliare, la neplasarea carora emisiunea va fi considerată ca neefectuată: 100%. Metoda de plasare a emisiunii valorilor mobiliare: inchisă.

Conform art. 82(1) (b) al Legii privind Societățile pe acțiuni această tranzacție se consideră tranzacție de proporții. Conform art. 79 (2) societatea va răscumpăra în mod obligatoriu acțiunile plasate de ea de la acționari care vor depune cereri de răscumpărare.

Termenele initiale și finale ale plasamentului valorilor mobiliare din emisiunea respectiva: 07.12.2020-24.12.2020. Scopurile concrete de utilizare a mijloacelor, mobilizate în procesul emisiunii: acoperirea datorilor, dezvoltarea în continuarea a societății.

## Stimați acționari “Moldreclama” SA!

**Organul executiv al Societății pe Acțiuni Moldreclama în baza deciziei Consiliului Societății anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor cu prezența acestora pentru data de 24.12.2020 sediul Societății pe adresa: MD -2004, mun. Chisinau, str. Sfatul Tarii 59.**

**Inregistrarea acționarilor va începe la ora – 10.00. Inceputul adunării la ora – 11.00.**

### ORDINEA DE ZI:

1. Desprea majorarea fondului statutar conform legii nr. 18 a Parlamentului RM.

Lista acționarilor careau dreptul sa participe la adunarea generală a fost intocmită de către registradorul independent.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale a acționarilor se va familiariza în zilele de lucru de pe data de 21.12.2020 de la ora 10.00 pînă la 17.00 la sediul societății pe adresa: MD-2004, mun. Chisinau, str. Sfatul Tarii 59.

Pentru înregistrare a necesar sa aveți documentul ce certifica identitatea Dvs.

In caz ca nu aveți posibilitate personal sa participati la adunare sunteți în drept de a delega reprezentantul Dvs. Cu procura perfectată în conformitatecu legislatia in vigoare.

**Consiliul societății  
Informatii la telefon 022-22-15-59**

## ÎS “Portul Fluvial Ungheni”

**Iansează concursul repetat de selectare a companiilor de audit, conform Regulamentului pentru auditarea situațiilor financiare anuale ale întreprinderilor de stat.**

Invitația de participare poate fi accesată pe pagina web [www.portungheni.md](http://www.portungheni.md).

Ofertele pot fi depuse până la data de 15.12.2020, ora 14-00 la adresa electronică [portungheni@gmail.com](mailto:portungheni@gmail.com) sau MD 3601, Ungheni, str. Lacului, nr. 1

**Telefon de contact 0236 33275**

**Stimați acționari****“Basarabia-Nord” SA**

*Consiliul Societății „Basarabia-Nord” S.A. aduce la cunoștință despre convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor pentru data de 30 decembrie 2020, în sediul societății pe acțiuni pe adresa: mun. Bălți bulevard Victoriei 90 A, convocată în temeiul deciziei Consiliului al „Basarabia-Nord” S.A. Adunarea generală extraordinară a acționarilor se va desfășura cu prezența acționarilor. Începutul înregistrării acționarilor – 09.15. Începutul adunării – 10.00.*

**ORDINEA DE ZI:**

1. Cu privire la modificarea capitalului social a S.A. “Basarabia-Nord”.
2. Desemnarea și împuternicirea persoanei autorizate de a reprezenta întreprinderea în fața tuturor organelor și persoanelor pentru perfectarea procedurii legate de modificarea capitalului social.
3. Autentificarea procesului verbal.

*Listă acționarilor cu drept de participare la adunare a fost perfectată conform situației din 11 decembrie 2020.*

*Acționarii pot să se familiarizeze cu materialele ordinei de zi a adunării începând cu 16 decembrie 2020 în sediul societății pe acțiuni pe adresa: mun. Bălți bulevard Victoriei de la ora 08.00 până la ora 17.00, exceptie în zilele de odihnă.*

*Participanții la adunare vor prezenta buletinul de identitate (pașaport). Reprezentanții vor prezenta procura perfectată conform legislației în vigoare.*

**Stimați acționari SA „ARTIMA”**

*La data de 04 decembrie 2020 a avut loc Adunarea Generală ordinată anuală a acționarilor „ARTIMA” SA. Cvorumul Adunării a constituit 74,3%.*

**AU FOST ADOPTATE  
URMĂTOARELE DECIZII:**

1. S-a adoptat “Darea de seamă financiară a Societății pentru activitatea în anul 2019”.
2. S-a adoptat “Darea de seamă a organului executiv privind rezultatele acvitatii în anul 2019”.
3. S-a adoptat “Darea de seamă a Consiliului Societății pentru activitatea în anul 2019”.
4. S-a adoptat “Darea de seamă a Comisiei de Cenzori pentru activitatea în anul 2019”.
5. S-a adoptat “Distribuirea pierderilor neacoperite ale anului 2019 din “Reservele statutare” și aprobarea normativelor de repartizare a profitului societății pentru anul 2020”.
6. S-a adoptat „Autentificarea semnaturilor pe procesul verbal al Adunării generale ordinare anuala a acționarilor de către membrii Comisiei de Cenzori”.

**Stimați acționari****“Mărcolești-Combi” S. A**

*Consiliul Societății S.A. „Mărcolești-Combi”, aduce la cunoștință despre convocarea Adunării generale ordinare a acționarilor pentru data de 28 Decembrie 2020, în sediul societății pe acțiuni pe adresa: r-l Floresti, or. Mărcolești, convocată în temeiul deciziei Consiliului al S.A. „Mărcolești-Combi”, din 02 Decembrie 2020. Adunarea generală extraordinară a acționarilor se va desfășura cu prezența acționarilor. Începutul înregistrării acționarilor – 10.00 pînă la 10:45. Începutul adunării – 11:00.*

**ORDINEA DE ZI:**

1. Asigurarea creditelor Mărcolești-Combi SA la BC Victoribank SA;
2. Asigurarea creditelor Ancom-Agro SRL la BC Victoribank SA;
3. Împuternicirea Directorului General cu dreptul de a semna cu BC „Victoribank” S.A. contractele de gaj/hipotecă, acordurile adiționale la contracte și alte documente ce țin de îndeplinirea obligațiunilor față de Bancă.

*Listă acționarilor cu drept de participare la adunare va fi perfectată conform situației din 04 Decembrie 2020.*

*Acționarii pot să se familiarizeze cu materialele ordinii de zi a adunării începând cu 15 Decembrie 2020 în sediul societății pe acțiuni pe adresa: r-l Floresti, or. Mărcolești, de la ora 08.00 până la ora 17.00, exceptie în zilele de odihnă.*

*Participanții la adunare vor prezenta buletinul de identitate (pașaport). Reprezentanții vor prezenta procura perfectată conform legislației în vigoare.*

**Î.M. “FIRST AUDIT INTERNATIONAL” S.A.  
COMUNICAT INFORMATIV.**

*Î.M. FIRST AUDIT INTERNATIONAL S.A. informează acționarii că Consiliul Societății la ședința din 03.12.2020 a aprobat:*

- darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ordinare nominative de clasa I Î.M. FIRST AUDIT INTERNATIONAL S.A. în sumă de 100000 lei, acțiuni plasate în conformitate cu Hotărârea adunării generale a acționarilor din 06.11.2020, dezvoltă public în data de 11.11.2020, în ziarul Capital Market;
- lista subscritorilor la acțiunile din emisiunea suplimentară;
- modificările la Statutul Î.M. FIRST AUDIT INTERNATIONAL S.A. ce se referă la majorarea capitalului social și a numărului de acțiuni plasate.

*Organul executiv  
al Î.M. FIRST AUDIT INTERNATIONAL S.A.*

**În atenția acționarilor “Culinăria M.C. DECEBAL” S.A.**

*Conform hotărârii Consiliului Societății din 01.12.2020 se convoacă Adunarea generală extraordinară a acționarilor “Culinăria M. C. DECEBAL” S.A. cu prezența acționarilor, care va avea loc la data de 24 decembrie 2020 ora 09-00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Zelinski, 7 bir. 501. Înregistrarea participantilor la adunare va avea loc de la ora 08-30 pînă la ora 08-50.*

**ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:**

1. Privind reorganizarea Societății prin dezmembrare în formă de separare.
2. Aprobarea proiectului dezmembrării.
3. Cu privire la valoarea de piață a activelor Societății și aprobarea bilanțului de repartiție.
4. Aprobarea actului de transmitere.
5. Privind reducerea capitalului social al Societății urmare a reorganizării prin separare.
6. Privind modificările la Statutul Societății în rezultatul dezmembrării prin separare.
7. Alegerea organului executiv al Societății.

**INFORMAȚIE SUPLIMENTARĂ:**

- Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală va fi întocmită conform situației din 07.12.2020.
  - Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi începând cu data de 14.12.2020, în zilele lucrătoare între orele 10:00 – 12:00, pe adresa: mun. Chișinău, str. Zelinski, 7 bir. 501.
- Pentru participare la Adunare, acționari vor avea asupra sa buletinul de identitate, iar reprezentanții acționarilor – și documentul care atestă împuternicirile lor.

*Consiliul Societății*

**În atenția Acționarilor Uzinei****Mecanice „ARTMET” S.A.**

*În conformitate cu decizia Consiliului Societății pe Acțiuni Uzina Mecanică „ARTMET”, se anunță convocarea Adunării generale ordinare a acționarilor, care va avea loc pe data de 24 decembrie 2020, în incinta sălii de ședinte a Uzinei Mecanice „ARTMET” S.A., mun. Chișinău, str. Fereideului, 12, cu prezența acționarilor sau a reprezentanților legali ai acestora.*

**ORDINEA DE ZI:**

1. Cu privire la repartizarea profitului net obținut în anii 2018, 2019 și plata dividendelor pentru anii 2018, 2019.

*Înregistrarea participantilor de la orele 9-00 până la 9-50. Începutul adunării – ora 10-00. Lista acționarilor cu dreptul de participare la adunare este întocmită conform situației din 09 decembrie 2020.*

*Acționarii pot lua cunoștință de materialele necesare pentru adunare, începând cu data de 10 decembrie 2020, între orele 13-00 și 16-00, în contabilitatea întreprinderii.*

*Relații la telefoanele: 022-54-50-15;  
022-27-14-27.*

*Administrator  
Uzinei Mecanice „ARTMET” S.A.*

**Stimați acționari****SA “Citro-Impex”**

*Organul executiv al SA “Citro-Impex” în baza hotărârii Consiliului Societății din 07.12.2020 anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor. Adunarea va avea loc cu prezența acționarilor pe data de 06.01.2020 pe adresa: Chișinău, str. Vasile Lupu, 89. Începutul adunării 09.00. Înregistrarea 08.00-08.55.*

**ORDINEA DE ZI:**

1. Cu privire la dizolvarea (lichidarea) SA “Citro-Impex”.
2. Cu privire la încetarea împuternicirilor organului executiv și desemnarea lichidatorului Societății.
3. Cu privire la autentificarea procesului verbal al adunării generale a acționarilor.

*Acționarii pot lua cunoștință cu materialele la ordinea de zi de pe data de 24.12.2020 pe adresa juridică a societății.*

*Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală extraordinară a acționarilor va fi întocmită de către Societatea de registru SA “Registru” la data de 09.12.2020.*

*Relații la telefon 0-69633125.*

**“Compania Fiduciарă  
a Feroviarilor” SA**

*Lista societății pe acțiuni, valorile mobiliare ale căreia se expun la vânzare de către administratorul fiduciар “Compania Fiduciарă a Feroviarilor” SA în cadrul licitațiilor cu strigare organizate pe o piață reglementată și/sau în cadrul unui MTF.*

*Comisia de lichidare a CF “Econ-Renaștere” SA în proces de lichidare a genului de activitate, comunică că în conformitate cu Hotărârea comisiei de lichidare din 23.11.2020 privind aprobarea actului de reevaluare a activelor clientilor aflate în administrare fiduciарă a companiei și Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) nr. 58/2 din 01.12.2020 cu privire la unele companii fiduciare, în perioada 11-15.01.2021, la Bursa de Valori a Moldovei vor fi expuse spre vânzare pachetele de acțiuni aflate în administrare fiduciарă a companiei.*

*Informația detaliată privind lista societăților pe acțiuni expuse spre vânzare, numărul de acțiuni, % deținut, prețul de vânzare a 1 acțiuni, precum și altă informație relevantă în acest sens poate fi vizualizată pe pagina web oficială a CNPF la adresa: <https://www.cnpf.md/ro/decisions> (Hotărârea CNPF nr. 58/2 din 01.12.2020).*

*Mentiune:*

*Pachetele de acțiuni respective vor fi realizate ca pachete unice.*

**DREPTUL DE PROCURARE  
A ACȚIUNILOR ÎL POSEDĂ:**

1. Cetățenii Republicii Moldova și asociațile lor;
2. Persoanele juridice din Republica Moldova;
3. Persoanele fizice și juridice străine, apatrizi.

*Doritorii de a procura pachetele de acțiuni respective, urmează să încheie contract privind prestarea serviciilor și activităților de investiții cu o societate de investiții licențiată de Comisia Națională a Pieței Financiare.*

*Pentru informații vă puteți adresa:*

*CF “Econ-Renaștere” SA, la adresa:  
mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa 26,*

*tel: (022)63-92-69, tel: 068-54-00-69;*

*Reprezentantul CNPF în comisia de lichidare a CF “Econ-Renaștere” SA, la adresa:  
CNPF, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare*

*77, tel: (022)85-95-13;*

*Bursa de Valori a Moldovei, la adresa:*

*mun. Chișinău, str. Maria Cibotari 16,*

*tel: (022)27-75-92.*

*Societatea de investiții care reprezintă interesele CF “Econ-Renaștere” SA conform contractului de intermediere:*

*SA “VALINVEST”, la adresa: mun. Chișinău, str. Ghenadie lablocichin, 5/1,*

*tel: (022)22-13-55, 079-77-81-64.*

**DREPTUL DE PROCURARE  
A ACȚIUNILOR ÎL POSEDĂ:**

1. Cetățenii Republicii Moldova și asociațile lor;
2. Persoanele juridice din Republica Moldova;
3. Persoanele fizice și juridice străine, apatrizi.

*Doritorii de a procura pachetele de acțiuni respective, urmează să încheie contract privind prestarea serviciilor și activităților de investiții cu o societate de investiții licențiată de Comisia Națională a Pieței Financiare.*

*Pentru informații vă puteți adresa:*

*“Compania Fiduciарă a Feroviarilor” SA, la adresa: mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa 12, tel: 068540069;*

*Reprezentantul CNPF în comisia de lichidare a CF “Compania Fiduciарă a Feroviarilor” SA, la adresa: CNPF, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 77, tel: (022)85-95-11;*

*Bursa de Valori a Moldovei, la adresa:*

*mun. Chișinău, str. Maria Cibotari 16,*

*tel: (022)27-75-92.*

*Societatea de investiții care reprezintă interesele CF “Compania Fiduciарă a Feroviarilor” SA conform contractului de intermediere: SA “VALINVEST”, la adresa: mun. Chișinău, str. Ghenadie lablocichin, 5/1, tel: (022)22-13-55, 079-77-81-64.*

**S.A. „APROTEH-CEREALE”**

*Conform deciziei Consiliului Societății, la data de 27 noiembrie 2020 a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor S.A. „APROTEH-CEREALE” cu prezența acestora, pe adresa: Mun. Chișinău str. Iazului 3/1. Numărul total de acțiuni cu drept de vot constituie 18571 acțiuni. La adunare au fost înregistrat 1 acționar care dețin în total 15222 acțiuni sau 81,97% din numărul total de acțiuni cu drept de vot.*

**S-AU APROBAT URMĂTOARELE:**

1. Aprobarea bilanțului de lichidare.
2. Aprobarea unui plan de distribuire a acțiilor

**S.A. “Furnizarea Energiei Electrice Nord”,**

*anunță desfășurarea licitației privind achiziționarea serviciilor de emitere a tichetelor de masă și servicii conexe pentru 102 angajați cu valoare nominală a unui ticket de 45 lei, în temeiul Legii nr. 166 din 21.09.2017, pentru perioada 01.01-31.12.2021.*

Informația integrală pentru participarea la licitație poate fi accesată pe pagina web: [www.fee-nord.md](http://www.fee-nord.md) sau la numărul de telefon: 062163458.

Termenul-limită de depunere a ofertelor este data de 23.12.2020 ora 10.00, pe adresa: mun. Bălți, str. Strii, 17 "A".

Deschiderea ofertelor va avea loc la 23.12.2020 ora 11.00.

**În atenția acționarilor O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A.**

*În temeiul hotărârii Consiliului Societății (proces verbal nr. 206 din 07 decembrie 2020), se convoacă Adunarea generală extraordinară a acționarilor O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A., care va avea loc marți – 29 decembrie 2020, ora 14.00. Forma de ținere a Adunării generale – prin corespondență. Locul unde se va ține Adunarea generală (acumulări și examinării buletinelor de vot) – sediul O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A.: mun. Chișinău, str. Ion Creangă nr. 10/5.*

**ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:**

1. Aprobarea statutului O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. în redacție nouă.
2. Cu privire la confirmarea societății de audit și stabilirea cantumului retribuției serviciilor pentru anul 2020.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală extraordinară a acționarilor O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. se va întocmi conform situației din 07 decembrie 2020.

Acționarii pot lua cunoștință de materialele aferente ordinii de zi a adunării la sediul O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. – mun. Chișinău, str. Ion Creangă nr. 10/5, în zilele de lucru, între orele 8.30-16.30, începând cu 14 decembrie 2020.

Stabilirea numărului participanților la Adunarea generală extraordinară a acționarilor O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. se va efectua în temeiul buletinelor de vot prezente la Corporație personal sau prin intermediul expedierii poștale și înregistrate în Registrul corespondenței de intrare al Corporației până la ora 13.30 în data de 29 decembrie 2020.

Rezultatul votului la Adunarea generală extraordinară a acționarilor O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. prin corespondență, va fi adus la cunoștința fiecărui acționar prin expedierea în termen de 10 zile de la data petrecerii adunării a unui aviz la adresa indicată în lista acționarilor, va fi publicată în Ediția Periodică „Capital Market” și pe pagina web a Corporației [www.rfc.md](http://www.rfc.md).

**Organul executiv al O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A.**

**În atenția acționarilor  
“FERTILITATEA BAS” S.A.**

*Consiliul Societății a decis convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor. Adunarea se va petrece în data de 24.12.2020 cu prezența acționarilor la sediul Societății, respectiv la adresa: s. Ratuș, r-l Telenești. Înregistrarea participanților la adunare: 8.15-8.55. Începutul adunării: 9.00.*

**ORDINEA DE ZI:**

1. Aprobarea valorii de piață bunurilor.
2. Aprobarea tranzacției de proporții.
3. Acordarea de împunerică directorului Societății.
4. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului pe procesul-verbal al Adunării.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare este întocmită conform situației din data de 04.12.2020.

Acționari vor avea posibilitate sa ia cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării începând cu data de 14.12.2020, în zilele lucrătoare, între orele 14.00-16.00 la sediul Societății, respectiv, la adresa: s. Ratuș, r-l Telenești.

Pentru a participa la Adunarea acționară urmează să prezinte comisie de înregistrare actul de identitate în original, iar reprezentanții acestora – actul de identitate și procura întocmită în conformitate cu prevederile legale.

*Consiliul FERTILITATEA BAS S.A.*

**Centrul Internațional de Expoziții “Moldexpo” S.A.**

*Anunț cu privire la desfășurarea concursului public pentru selectarea unui Cabinet/Birou Asociat de Avocați pentru prestarea serviciilor de asistență și reprezentare juridică*

Centrul Internațional de Expoziții “Moldexpo” S.A. anunță desfășurarea concursului de selecțare a unui Cabinet/Birou Asociat de Avocați pentru prestarea serviciilor de asistență și reprezentare juridică.

Sunt invitați pentru depunerea dosarelor Cabinetelor de Avocați și Birourile Asociate de Avocați, care corespund și se încadrează în condițiile pentru participare indicate în Caietul de sarcini.

Ofertele împreună cu anexele solicitate urmează a fi comunicate C.I.E. “Moldexpo” S.A. prin expediere poștală terestră sau prin depunere la oficiul poștal MD-2008.

Ofertele vor fi prezentate până la data de 16.12.2020, ora 10:00.

Deschiderea ofertelor va avea loc în prezența ofertanților, la 17.12.2020, ora 10:00, str. Pușkin, nr. 26, mun. Chișinău.

Caietul de sarcini poate fi descărcat acțeând link-ul: [http://moldexpo.md/tender\\_rom](http://moldexpo.md/tender_rom)

*Pentru informații suplimentare puteți apela la numerele de telefoane: 069600633, 068077797*

**„ALPHA LEASING” S.A.**

*DECIZIILE adunării generale extraordinare a acționarilor Societății care a avut loc cu prezența membrilor la 11.11.2020, cvorum 100%, pe adresa: mun. Hîncești, str. Ion Creangă, 52, ap. (of.) 63.*

**AU FOST ABPROBATE PRIN VOT UNANIM URMĂTOARELE CHESTIUNI:**

1. Darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni, plasate conform deciziei adunării generale extraordinare a acționarilor din 10 august 2020, fiind subscrise 1 600 000 acțiuni, în valoare totală de 1 600 000 lei.
2. Lista subscritorilor la emisiunea suplimentară de acțiuni.
3. Aprobarea tranzacției de proporții.

Totodată, comunicăm că în sensul prevederilor art. 82 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 1134/1997, precum și art. 38 alin. (1) lit. b) din statutul SA „Alpha Leasing”, aceasta emisiune se califică ca tranzacție de proporții.

**S.A. “CONSTRUCȚII RUTIERE”**

*Vă comunică deciziile Adunării Generale anuale ordinare a acționarilor:*

1. S-au aprobat dările de seamă ale organului executiv și Consiliului S.A. “Construcții Rutiere”, raportul auditorului și raportul cenzorului societății pentru anul 2019.
2. SRL „Afex Service” s-a desemnat auditor al S.A. “Construcții Rutiere” pentru anul 2020.
3. S-au delegat atribuțiile cenzorului către SRL „Brio Prim” pentru anul 2020.
4. S-a desemnat Consiliul S.A. “Construcții Rutiere” în următoarea componentă: Andriuta Tudor, Gorea Vitalie, Balan Ghenadie.

**Societatea de investiții  
“Pro Invest Capital” S.A.**

aduce la cunoștința clienților, precum și altor părți interesate, despre reperfectarea, începând cu data de 01.12.2020, a licenței de societate de investiții din categoria B în categoria A, care permite să desfășoare serviciile și activitățile stabilite la art. 33 alin. (1) lit. a), b), d) și e); alin. (2) lit. c) și e) din Legea nr. 171 din 11.07.2012.

Licența a fost reperfectată în temeiul Hotărârii CNPF nr. 58/7 din 01.12.2020.

**CF “BV Fiduciар-Invest” SA**

*Lista societăților pe acțiuni, valorile mobiliale ale căror se expun la vânzare de către CF “BV Fiduciар-Invest” SA în cadrul licitațiilor cu strigare organizate pe o piață reglementată și/sau în cadrul unui MTF.*

Comisia de lichidare a CF “BV Fiduciар-Invest” SA în proces de lichidare a genului de activitate, comunică că în conformitate cu Hotărârea comisiei de lichidare din 23.11.2020 privind aprobarea actului de reevaluare a activelor clienților aflate în administrare fiduciарă a companiei și Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) nr. 58/2 din 01.12.2020 cu privire la unele companii fiduciare, în perioada 11-15.01.2021, la Bursa de Valori a Moldovei vor fi expuse spre vânzare pachetele de acțiuni aflate în administrare fiduciарă a companiei.

Informația detaliată privind lista societăților pe acțiuni expuse spre vânzare, numărul de acțiuni, % deținut, prețul de vânzare a 1 acțiuni, precum și altă informație relevantă în acest sens poate fi vizualizată pe pagina web oficială a CNPF la adresa: <https://www.cnpf.md/ro/decisions> (Hotărârea CNPF nr. 58/2 din 01.12.2020).

**Mențiune:**

Pachetele de acțiuni respective vor fi realizate ca pachete unice.

**DREPTUL DE PROCURARE  
A ACȚIUNILOR ÎL POSEDĂ:**

1. Cetățenii Republicii Moldova și asociațile lor;
2. Persoanele juridice din Republica Moldova;
3. Persoanele fizice și juridice străine, apatrizi.

Doritorii de a procura pachetele de acțiuni respective, urmează să încheie contract privind prestarea serviciilor și activităților de investiții cu o societate de investiții licențiată de Comisia Națională a Pieței Financiare.

**Pentru informații vă puteți adresa:**

**CF “BV Fiduciар-Invest” SA, la adresa:**

**mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa 26,**

**tel: (022)63-92-74, tel: 068-54-00-69;**

**Reprezentantul CNPF în comisia**

**de lichidare a CF “BV Fiduciар-Invest” SA,**

**la adresa: CNPF, mun. Chișinău,**

**bd. Ștefan cel Mare 77, tel: (022)85-95-20;**

**Bursa de Valori a Moldovei, la adresa:**

**mun. Chișinău, str. Maria Cibotari 16,**

**tel: (022)27-75-92.**

**Societatea de investiții care reprezintă interesele CF “BV Fiduciар-Invest” SA conform contractului de intermediere: SA “VALINVEST”, la adresa: mun. Chișinău, str. Ghenadie lablocchin, 5/1, tel: (022)22-13-55, 079-77-81-64.**

**Исполнительный орган****АО “Libertatea”**

Сообщает, что 25 декабря 2020 года состоится внеочередное собрание акционеров в очной форме по адресу: мун. Кишинев, ул. Мадан Георге, 11, кв. 1а.

**ПОВЕСТКА ДНЯ**

1. Ликвидация S.A. “Libertatea”
2. Выплата дивидендов акционерам S.A. “Libertatea”
3. Заверение подписей председателя и секретаря в протоколе общего собрания.

Начало собрания 10-00

Регистрация акционеров 9-30 до 9-55

С материалами к повестке дня общего собрания можно ознакомиться за 10 дней до собрания в рабочие дни по адресу мун. Кишинев ул. Мадан Георге 11 кв. 1а.

Список акционеров, имеющих право на участие в общем собрании, составлен R.I. “Grupa Financiara” SA по состоянию на 03.12.2020 года.

Акционерам, или их представителям, прибывшим на собрание, необходимо иметь при себе удостоверение личности и доверенность(для представителей) на участие в общем собрании, заверенную в соответствии с законодательством.

Телефон для справок – (0691) 03460.

**S.A. “Eliri”**

*Adunarea generală anuală a acționarilor S.A. “Eliri” tinută cu prezența actionarilor anunță deciziile aprobate:*

1. S-a aprobat: darea de seamă a Consiliului și organului executiv al societății și raportul cenzorului și raportul auditorului pentru anul 2019.
2. SRL „Afex Service” s-a desemnat auditor al S.A. “Eliri” pentru anul 2020.
3. S-au delegat atribuțiile cenzorului către SRL „Brio Prim” pentru anul 2020.
4. S-a desemnat Consiliul S.A. “Eliri” pe un termen de 1 an în următoarea componentă: Andriuță Tudor, Haidau Tatiana, Gorea Vitalie, Nastas Iurie, Secureanu Veaceslav.

**Stimate acționar  
“DAAC-Orhei” S.A.,**

*(Sediul societății: or.Orhei, str.1 Mai, 26)*

# CAPITAL

Двуязычное издание Национальной комиссии по финансовому рынку

Ежемесячный  
бюллетень НКФР –  
октябрь 2020 г.

2

Плодоводство занимает  
хорошие позиции  
в экономической  
структуре стран

3

Другое лицо  
рынка труда

4

Законопроект о страховой  
и перестраховой  
деятельности,  
разработанный  
Национальной комиссией  
по финансовому рынку  
(НКФР), был принят в  
первом чтении в ходе  
очередного заседания  
Парламента 4 декабря.

В документ включены положения европейской директивы в сфере страхования, в частности требования Директивы Solvency II.

Законопроект сохранил действующие правила регулирования и надзора, а также содержит новые требования к соответствию капитала, корпоративному управлению и управлению рисками. Акцент сделан на повышении ответственности корпоративного управления в целях обеспечения эффективной деятельности страховых компаний согласно нормам прозрачности, в том числе их платежеспособности и финансового положения.

В законопроект перенесены II и III уровни Директивы II, а I уровень будет внедряться в зависимости от зрелости и консолидированности рынка. Новый закон вступит в силу через 12 месяцев с момента опубликования. У страховщиков есть почти два года, чтобы привести деятельность в соответствие с требованиями к капиталу (1 января 2023 года).

В завершение презентации законопроекта председатель НКФР Валериу Кицан отметил, что «реформа регуляторной и надзорной базы в сфере страхования не ограничивается только этим законопроектом».

«Его дополняют вторичные нормативные акты, такие как положения о системе управления и критически важных должностях, в том числе ключевых; минимальном уровне платежеспособности, коэффициента ликвидности и методологии их расчета; мето-

дологии расчета, оценки и учета минимальных технических резервов для общего страхования / страхования жизни; форме и содержании раскрываемой информации / данных; финансовом восстановлении компаний, находящихся в сложном положении, и специальном управлении. Реформа законодательства путем запланированного утверждения пакета нормативных актов дает возможность масштабной модернизации институциональной системы в сфере страхования, соот-

ветственно, приближения сектора к стандартам и лучшей практике. Мы считаем, что сейчас настал благоприятный момент для внедрения новой регуляторной базы, которая не ухудшит возможности большинства участников рынка по соответствии с правилам требованием. Более того, после периода нестабильности, такая перезагрузка создаст среду, благоприятную «новому нормальному положению» (*new normal*), путем применения новых бизнес-моделей, которые обе-

спечат непрерывность, стабильность, прибыльность, исполнение социальной миссии, мотивируют появление инноваций и новых технологических решений, и в то же время обеспечат защиту клиентов. Новая регуляторная база будет внедряться постепенно, и она не создаст предпосылок для каких-либо шоковых ситуаций субъектам, у которых соответствие капитала находится в предсказуемых пределах», – отметил Валериу Кицан.

Пресс-служба НКФР



## Новый закон в сфере страхования

Обозреватель финансового рынка

# Market

http://www.capital.market.md  
Среда, 9 декабря 2020 г.

Nr.48 (871)  
Цена 7 леев



Курс валют  
на 9.12.2020 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.3219
EUR	1	20.9777
UAH	1	0.6167
RON	1	4.3043
RUB	1	0.2362

**CAPITAL Market**

### ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые  
отчеты эмитентов прини-  
маются по адресу:

[ziarulcm@gmail.com](mailto:ziarulcm@gmail.com)

тел.: 022 22-12-87;

факс: 022 22-05-03

Подпишитесь  
на электронную версию  
**Capital Market**

Подписавшись на  
электронную версию  
Capital Market, вы получите  
доступ к электронной  
версии газеты на период  
действия абонемента.

Чтобы подписать на  
электронную версию  
газеты Capital Market,  
нужно позвонить в  
редакцию (022 221287),  
или отправить электронное  
письмо на email  
[ziarulcm@gmail.com](mailto:ziarulcm@gmail.com).

### Объявление

Редакция газеты Capital  
Market проводит тендер на  
представление типографи-  
ческих услуг. Заявки от типо-  
графий принимаются до 25  
декабря 2020 г.

Контактный телефон: 022 22 77 58

### ВНИМАНИЮ КОМПАНИЙ – СУБЪЕКТОВ ПУБЛИЧНОГО ИНТЕРЕСА!

Оператор Официального механизма на-  
копления информации IP Capital Market  
сообщает, что механизм накопления ин-  
формации функционирует по электронно-  
му адресу: <http://emitent-msi.market.md>.

Телефоны для справок:  
022 221287, 022 229445

### Подпишись!

Подпишись на газету Capital Market  
в любом отделении «Poșta Moldovei»  
страны или у наших распространителей:

Moldpressa (022) 222221

Press Inform-Curier (022) 237187

“Ediții Periodice” (022) 233740

### ПРИГЛАШАЕМ К СОТРУДНИЧЕСТВУ!

Периодическое издание «Capital Market» при-  
глашает к сотрудничеству рекламодателей, ре-  
кламные агентства и агентов.

Контактный телефон – 022 22 9445,  
email – [gt@capital.market.md](mailto:gt@capital.market.md)

# Национальная комиссия по финансовому рынку

## БЮЛЛЕТЕНЬ - 10 - 2020

### РЫНОК КАПИТАЛА

#### ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В октябре 2020 года в Реестре эмитентов ценных бумаг (РЭЦБ) зарегистрирована одна дополнительная эмиссия акций (Таблица №1) на общую сумму 4 млн леев, что на 1 млн леев или на 20% меньше, по сравнению с аналогичным периодом 2019 года (Диаграмма №1).

В январе – октябре 2020 года провели 11 эмиссий ценных бумаг на общую сумму 41,48 млн леев, что на 133,44 млн леев или на 76,28% меньше, по сравнению с аналогичным периодом 2019 года.

Динамика объема и количества эмиссий ценных бумаг в январе – октябре 2016 – 2020 гг. отражена в Диаграмме №2 и Диаграмме №3.

#### СДЕЛКИ НА ВТОРИЧНОМ РЫНКЕ

В октябре 2020 года на вторичном рынке провели 393 сделки с корпоративными ценными бумагами на сумму 52,77 млн леев, в сделках участвовало 1,23 млн единиц ценных бумаг.

В январе – октябре 2020 года на вторичном рынке состоялось 4459 сделок с корпоративными ценными бумагами на сумму 721,62 млн леев, в сделках участвовало 227,43 млн ценных бумаг. Их объем снизился на 4 млрд 450,64 млн леев или на 86,05% по сравнению с аналогичным периодом 2019 года (Таблица №2).

Доля сделок, зарегистрированных на вторичном рынке в октябре 2020 года, по их объему и количеству отражена в Диаграмме №4 и Диаграмме №5.

#### СДЕЛКИ НА РЕГУЛИРУЕМОМ РЫНКЕ

В октябре 2020 года на регулируемом рынке прошли 32 сделки на общую сумму 3,52 млн леев, в сделках участвовало 27 404 ценных бумаг. Из них 15 сделок купли-продажи на сумму 3,30 млн леев и 17 сделок по результатам публичных предложений на вторичном рынке на сумму 0,22 млн леев.

#### СДЕЛКИ, ОСУЩЕСТВЛЕННЫЕ В РАМКАХ МНОГОСТОРОННЕЙ ТОРГОВОЙ СИСТЕМЫ (МТС)

В октябре 2020 года в рамках МТС была зарегистрирована одна сделка по результатам открытого аукциона по продаже единого пакета с ценными бумагами, выпущенными SA Combinatul de panificație Franeluta, на сумму 0,02 млн леев, в сделках участвовало 1000 ценных бумаг.

#### СДЕЛКИ, ОСУЩЕСТВЛЕННЫЕ ВНЕ РЕГУЛИРУЕМОГО РЫНКА ИЛИ ВНЕ МТС

Согласно отчетам, представленным субъектами, в октябре 2020 года вне регулируемого рынка прошло 360 сделок на сумму 49,23 млн леев, в сделках участвовало 1,2 млн единиц ценных бумаг.

В структуре сделок, осуществленных вне регулируемого рынка, наибольшая доля принадлежит сделкам по итогам передачи эмитентам ценных бумаг как активов в результате реорганизации – 27,34 млн леев или 55,53%. Далее следуют сделки купли-продажи – 18,82 млн леев или 38,23%, другие сделки составляют 3,07 млн леев или 6,24% от объема сделок вне регулируемого рынка (Диаграмма №6).

MD 2012, мун. Кишинёв, пр-т Штефана чел Маре, 77, тел. (373 22) 859 401; www.cnpf.md

Генеральное Управление институционального развития и внешних отношений: тел. (373 22) 859 430

## Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

**В ходе очередного заседания 8 декабря Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), наделенный компетенцией согласно рамочному закону, принял решения в сфере небанковского финансового рынка, в частности:**

#### I. РЕГУЛИРОВАНИЕ

Одобрил законопроект о внесении изменений в некоторые нормативные акты, принятый в целях приближения положений отраслевого законодательства, применяемого на рынке капитала, к положениям Директивы ЕС №2017/828 «Об изменении Директивы 2007/36/CE в части, касающейся мотивации долгосрочного участия акционеров», путем внесения соответствующих изменений в Закон №1134/1997 об акционерных обществах и Закон №171/2012 о рынке капитала. Предложенные поправки направлены на наделение общего собрания акционеров субъекта публичного интереса исключительным правом утверждения политики вознаграждения, а также годового отчета о вознаграждении долж-

ностных лиц, составленного в соответствии с положениями законодательства, наряду с обеспечением прозрачности и доступа акционеров к соответствующим документам общества. Такое изменение Закона №1134/1997 проведено в целях приведения в соответствие с требованиями ст. 44-45 Закона 271/2017 об аудите финансовых отчетов в части, связанной с учреждением субъектом публичного интереса аудиторской комиссии. Документ направляет Министерству финансов на одобрение и проведение публичных консультаций.

#### II. АВТОРИЗАЦИЯ

Одобрил назначение Владимира Ануфриева управляющим Страхового агента MODERN-ASIG SRL и делегирование полномочий главного бухгалтера указанного агента субъекту PRIMAN AUDIT SRL.

Зарегистрировал Страхового агента TOPASIG SRL в Реестре страховых агентов и агентов банкашуранс.

Одобрил исключение из Государственного реестра юридических лиц AEI SADiC (Кантемирский район, с. Садык) в результате ликвидации.

Исключил небанковские кредитные организации ZAND-COM SRL, VIVA CREDIT SRL и BRAND LEASING SRL из Реестра авторизованных небанковских кредитных организаций на основе поданных заявлений.

Зарегистрировал в Государственном реестре эмитентов ценных бумаг уменьшение уставного капитала SA MANVIN на 3020475 леев путем уменьшения номинальной стоимости выпущенных акций с 10 до 5 леев. Уставный капитал компании после уменьшения составит 3020475 леев (604095 простых именных акций номинальной стоимостью 5 леев).

Зарегистрировал в Реестре эмитентов ценных бумаг отчет о результатах дополнительной эмиссии акций SA PIELART на сумму 36 млн 760 тыс. леев в количестве 919 тыс. простых именных акций номинальной стоимостью 40 леев.

Разрешил реорганизацию SA ACVATRON путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью.

Одобрил следующие заявления об обязательном отзыве:

- направленное акционерам SA DAAC HERMES оферентами Василием Киртоком и

Валентиной Киртокой, предметом которого являются 1423 простых именных акций, выпущенных SA DAAC HERMES;

– направленное акционерам SA DAAC-VICTORIA оферентом DAAC-ECO-PLANT SRL, предметом которого являются 11990 простых именных акций, выпущенных SA DAAC-VICTORIA;

– направленное акционерам SA VICTORIA-TUM оферентом Алексеем Колодеевым, предметом которого являются 1537 простых именных акций, выпущенных SA VICTORIA-TUM;

– направленное акционерам SA VIORICA-COSMETIC оферентом SA DAAC HERMES GROUP, предметом которого являются 83305 простых именных акций, выпущенных SA VIORICA-COSMETIC.

#### III. НАДЗОР

Отменил решение о приостановлении банковских операций на текущих и депозитных счетах OCN ZAND-COM SRL, введенное Распоряжением НКФР №57/1-О от 24.11.2020.

Вынес повторное предупреждение и предписал управляющим двух ССА и 5 НКО оплатить в течение 10 рабочих дней долги по регуляторным платежам за III квартал 2020 года и приходящуюся по ним пеню.

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, леев	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость, леев	Дата утверждения эмиссии
<b>Дополнительные эмиссии</b>					
Compania "Intact Asigurări Generale" SA	MD14INTA1009	4 000 000	4 000 000	1	06.10.2020
<b>Итого (без учета иностранных инвестиций)</b>					4 000 000

Таблица №2 Показатели объемов сделок с корпоративными ценными бумагами, зарегистрированными в январе – октябре 2019 – 2020 гг.

январь – октябрь	Регулируемый рынок		Многосторонняя торговая система (МТС)		Вне регулируемого рынка или МТС		Всего вторичный рынок	
	единиц	млн леев	единиц	млн леев	единиц	млн леев	единиц	млн леев
2019	145	3 253,01	42	2,16	4 218	1 917,09	4 405	5 172,26
2020	165	61,92	13	2,14	4 281	657,56	4 459	721,62

Таблица №3 Объем эмиссий ценных бумаг в октябре 2016 – 2020 гг.

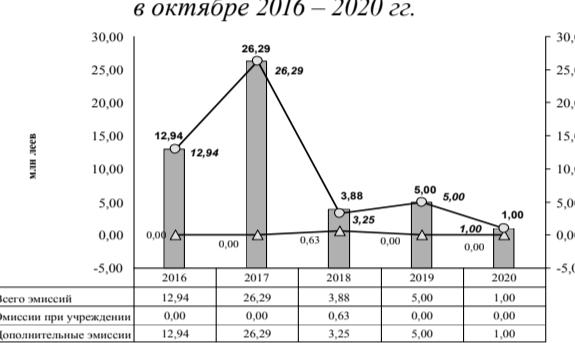


Диаграмма №4 Структура сделок на вторичном рынке, октябрь 2020 г. (по объему сделок)

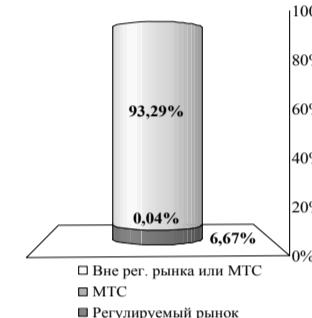


Диаграмма №5 Структура сделок на вторичном рынке, октябрь 2020 г. (по количеству сделок)

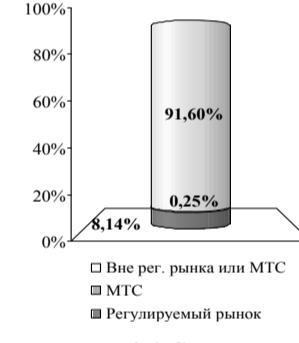


Диаграмма №6 Структура сделок вне регулируемого рынка или вне МТС в октябре 2020 г.



# Плодоводство занимает хорошие позиции в экономической структуре стран

Ранее я писал о том, что в Программе развития садоводства до 2025 года плодоводство названо сектором с самыми четкими перспективами – не меняется тенденция сокращения или по крайней мере сохранения нынешних площадей и увеличения производства за счет интенсивного характера работы с садами.

Нынешние возможности сектора не являются результатом исключительно мер государства или только работы садоводов. Это итог общих усилий. Производители фруктов регулярно собираются, обсуждают общую повестку дня, бюджетно-налоговую политику, климатические условия, экспорт и другие проблемы, которые нельзя решить по телефону.

В конце этого аграрного года производители собрались, чтобы провести диалог с представителями государства, в том числе министром сельского хозяйства. Разговоршелся о проблемах и путях их решения. Традиционно говорили о характере отрасли в экономической структуре.

Таким образом, участники диалога констатировали, что «садоводство является важным структурным элементом экономики страны, источником рабочих мест и доходов в сельской местности. В секторе работает более 1000 компаний, непосредственно занимающихся первичным производством и переработкой садоводческой продукции, здесь занято более 10 тыс. работников, а годовой оборот составляет свыше 5 млрд леев. Очевиден мультиплекативный эффект для других секторов экономики по всей производственной цепи, начиная с поставщиков сырья и заканчивая переработкой, упаковкой, распределением, логистикой, перевозкой и реализацией товаров на внутреннем и внешнем рынках».

Представители правительства считают, что государственные меры обеспечивают стабильность ситуации, в том числе при помощи ряда налоговых льгот и субсидий. «Принята Программа развития отрасли на 2019 – 2025 годы, призванная повысить конкурентоспо-



собность и устойчивость садоводства путем увеличения объемов производства. Предусмотрены инвестиции на сумму более 11 млрд леев, из них более 30% – компенсации из Национального фонда развития сельского хозяйства и окружающей среды. Был принят Закон о субсидии страхованию в сельском хозяйстве, чья задача заключается в создании возможностей страхования качества урожая и стимулировании доступа фермеров к аграрному страхованию путем возврата к субсидированию 70% страховой премии».

Хотя субсидирование никогда полностью не покрывало нужды аграриев, оно постоянно входит в пакет мер государственной поддержки. Субсидирование садоводов является частью политики, направленной на повышение качества сектора. Закон о принципах субсидирования развития сельского хозяйства и окружающей среды мотивирует привлечение инвестиций в послеуборочный процесс и переработку, повышая конкурентоспособность молдавских фруктов. Когда говорим о конкурентоспособности, мы не имеем в виду только конкуренцию молдавских яблок с иностранными на зарубежных рынках. Надо, чтобы и внутренний потребитель покупал наши яблоки из-за их качества, а не из чувства патриотизма.

Проблемы, волнующие садоводов, общие для всей аграрной отрасли – среди них засуха и орошение садов. Но список проблем на самом деле длиннее. Что касается

орошения, то, конечно, государство должно принять меры устранения дефицита воды, особенно в сильно пострадавших от засухи районах.

На сегодняшний день, по информации министерства сельского хозяйства, в Республике Молдова существует 78 централизованных систем орошения, работающих на площади 130,6 тыс. га (в 90-х орошалось 330 тыс. га). Есть системы, которые находятся в плачевном состоянии – они работают уже на протяжении 35–

50 лет и нуждаются в основательном ремонте. Для восстановления, модернизации и расширения централизованных систем орошения и ремонта 117 насосных станций необходимо около 4,2 млрд леев (75,0 тыс. леев на один гектар), что увеличит орошаемые площади на 68,0 тыс. га.

Как правило, на решение таких проблем нет денег. Средства на эти цели придется искать за рубежом. Точнее, у партнеров по развитию, они согласны поддержать меры властей Молдовы по сокращению последствий засухи.

У государства достаточно инструментов, которые могут привести необходимые деньги. Один из них – привлечение инвестиций для развития отрасли. Например, внесены поправки в законодательство, которые исключают препятствия на пути орошения сельхозугодий, утверждено Положение об использовании подземных вод для орошения садовых культур, утверждена Программа земельного улучшения для обеспечения устойчивого управления почвенными ресурсами на 2021–2025 годы и План мер по ее внедрению.

Но серьезное усиление по преобразованию садов в доходный бизнес должны предпринять их владельцы, пересчитывающие листья после дождя, ухаживающие за садами и собирающие яблоки, которые должны быть лучшими в мире. Успех зависит от правильно спланированных совместных усилий предпринимателей и государства.

**Константин ОЛЯНУ**

## Представители страховых компаний прошли обучение эффективному управлению рисками

Представители шести страховых компаний с 23 по 25 ноября приняли участие в программе онлайн-обучения эффективному управлению рисками в страховании и перестраховании. Обучение организовано Национальной комиссией по финансовому рынку (НКФР) в сотрудничестве с представителями проекта «Прозрачность финансового сектора в Молдове» (FSTA), внедряемого при финансовой поддержке Агентства США по международному развитию (USAID).

Цель программы обучения заключалась в анализе механизмов, используемых национальными органами власти для обеспечения финансовой стабильности, в том числе путем укрепления сектора страхования. Тема актуальна в контексте положений нового законопроекта о страховой и перестраховой деятельности, который парламент должен принять в ближайшее время.

Вместе с Холли Бакке, международным экспертом в сфере страхования и консультантом, обладающим более чем 15-летним опытом в сфере регулирования развивающимися финансовым рынками, участники программы обсудили важность управления рисками и повышения эффективности внутренних проверок. Также внимание уделяли значению разработки и вне-

дрения внутренней стратегии, политики управления и оценки рисками, а также необходимости назначения лиц, ответственных за управление потенциальными и выявленными рисками. По словам международного эксперта, внедрение сформулированных рекомендаций является первоочередной задачей для сохранения платежеспособности компаний сектора страхования, что будет способствовать повышению эффективности деятельности всего сектора.

«Для большинства участников, особенно компаний с местным капиталом, управление рисками – совершенно новая тема. Таким образом, обучение по этому вопросу своевременно именно сейчас, когда сектор готовится к переходу к новому законодательству», – отметил один из участников программы. В ходе интерактивных обсуждений участники поделились вызовами, которые стоят перед страховыми компаниями, и применяемыми в этой связи мерами.

Эффективная система управления рисками придает надзорному органу уверенность в том, что участники рынка поддерживают платежеспособность на высоком и стабильном уровне. В результате это может привести к росту прибыльности сектора и его привлекательности для новых инвестиций.

### “FinComBank” S.A.

В соответствии с положениями ст. 52<sup>1</sup> Закона о деятельности банков №202 от 06.10.2017 г. и на основании решений Правления Банка 03.12.2020 г., “FinComBank” S.A. объявляет о начале шестого месяца продажи акций XX эмиссии Банка в рамках многосторонней торговой системы (МТС) «отдельными акциями».

#### УСЛОВИЯ ПРОДАЖИ:

- Шестой месяц продажи акций XX эмиссии “FinComBank” S.A. в рамках многосторонней торговой системы (МТС) «отдельными акциями» начинается с 12 декабря 2020 г. и действует по 11 января 2021 г. (включительно).
- Начальная цена продажи составляет 83,75 лей за акцию.
- Выставленные на продажу акции могут быть приобретены в любом количестве, одним или несколькими покупателями, или группой лиц, действующих согласованно (потенциальный приобретатель). При приобретении количества акций, составляющего по номинальной стоимости 1% и более от уставного капитала Банка, потенциальному приобретателю до соответствующего приобретения необходимо получить предварительное разрешение Национального Банка Молдовы, на условиях, изложенных в ст. 47 – 49 Закона о деятельности банков №202 от 06.10.2017 г.

#### ИНФОРМАЦИЯ О “FINCOMBANK” S.A.:

Полное наименование	“Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
Сокращенное наименование	“FinComBank” S.A.
Организационно-правовая форма	Акционерное общество
Юридический адрес	MD-2012, ул. А. Пушкин, 26, г. Кишинев, Республика Молдова
IDNO – фискальный код	1002600005347
Дата государственной регистрации	16 мая 2001 Государственной регистрационной палатой
Виды деятельности	Банковская деятельность и инвестиционные общества
Уставной капитал	131 544 200 лей MD разделенный на 1 315 442 простых номинальных акций 1 класса с правом голоса. На данный момент 117 653 эмитированных акций составляют казначейские акции, что равно 8,944% от общего количества эмитированных акций

#### ХАРАКТЕРИСТИКИ АКЦИЙ XX ЭМИССИИ:

Полное наименование эмитента	“Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
Тип акций	Простые номинальные акции
Класс акций	I класса
Код ISIN	MD14BFCM1001
Номинальная стоимость одной акции	100 лей MD
Количество акций XX эмиссии первоначально выставленных на продажу	475 478
Права, предоставленные одной акцией	Одна простая номинальная акция, эмитированная Банком, дает право на один голос на общем собрании акционеров, право на получения доли дивидендов и на часть из активов Банка, в случае его ликвидации

Информация, позволяющая инвесторам (потенциальным приобретателям) сделать обоснованную оценку относительно активов и пассивов, финансового положения, прибыльности или убыточности, перспектив Банка, а также сведения о состоянии дел и финансовом положении Банка в последние три года размещена на web странице Банка [www.fincombank.com](http://www.fincombank.com) и на портале Фондовой Бирже Молдовы.

**Дополнительную информацию можно получить по телефонам: 022 26-98-21; 26-99-40.**  
**Правление Банка**

#### Индекс подписки:

Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

#### Издатель:

Institutul Publică Ediția Periodică  
CAPITAL MARKET

#### Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

#### Учредитель:

Национальная Комиссия  
по финансовому рынку

#### Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115. (угол бул. Штефан чел Маре)

#### Cod IBAN:

MD69VI000022249111050MDL

BC "Victoriabank", SA, fil.11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".

Статьи, помеченные знаком **■**, публикуются на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

# Другое лицо рынка труда

**Официальные данные по безработице выглядят хорошо. Ситуация намного лучше, чем во многих странах Европы. «Уровень безработицы в Молдове – самый низкий в Европе и почти в три раза ниже, чем средний показатель по Европе», – считает экономический эксперт Института развития и социальных инициатив (IDIS) Viitorul Вячеслав Ионицэ.**

Последние данные Eurostat по состоянию на 1 декабря подтверждают это. Самый высокий уровень безработицы в Европе отмечен в Греции – у 17,5% населения нет работы. В Испании безработица составила в сентябре 16,5%. Далее следуют Литва, Италия, Швеция, Латвия, где безработица составляет от 8,4 до 9,8%.

Согласно ежеквартальному отчету Национального бюро статистики (НБС) о занятости рабочей силы в Молдове, уровень безработицы в стране в третьем квартале составил 3,4%.

Это не самый низкий уровень. Например, в Польше этот показатель составил 3,1% в сентябре. Но это указывает на более благоприятную ситуацию в сравнении с Мальтой, Голландией, Венгрией, Германией или Великобританией, где по данным за сентябрь у 4-6% трудоспособного населения не было работы.

Правда и то, что на фоне большинства стран Европы, сильно пострадавших от пандемии и вернувшихся к запретам, НБС сообщило о более низком уровне безработицы, чем за аналогичный период прошлого года, когда этот показатель составил 4,0%.

Число безработных, согласно определению Международной организации труда, в третьем квартале этого года составило 30,2 тыс. человек, сократившись по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, когда этот показатель составил 37,8 тыс.

В начале эпидемии Правительство и Вячеслав Ионицэ прогнозировали увеличение в три раза уровня безработицы, до 100 тыс. человек. Кабмин подготовил 100 млн леев для пособий по безработице не только для тех, кто остался без работы в стране, но и тех, кто вернулся в страну.

Как можно объяснить такое снижение безработицы? По мнению эксперта IDIS Viitorul, ответ прост – «молдаване, оставшись без работы, не тратят попусту время на поиски работы в Молдове. Они собирают вещи и быстро уезжают за рубеж. В прошлом году выехало 36 тыс. человек. За последние четыре года страну покинуло 160 тыс. граждан». Предполагается, что в этом году из страны уедет минимум 35 тыс. человек.

У рынка труда есть и другое лицо. Недавние исследования, да и официальная статистика сообщают о более драматичных вещах. Есть сотни и тысячи человек, которые находятся в состоянии технического простодома или работают по сокращенной программе. Они не работали, так как прекратилась деятельность в целых отраслях по причине запретов. Есть и немало людей, которые просто не обращаются в агентства занятости. Все это необходимо изучать. Результаты опроса рабочей силы показали, что в третьем квартале активное население Молдовы (это трудоустроенные плюс безработные) составило 893,6 тыс. человек, сократившись на 5,7%, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года.

По данным НБС, наибольшее число рабочих мест отмечено в частном секторе – в отчетный период 72,1% населения работало в частных компаниях и 27,9% – в государственном секторе.

НБС также сообщило, что пандемия продолжает оказывать влияние на рынок труда. По сравнению с II кварталом 2020 года, ее последствия оказались слабее, так как постепенно были сняты запреты в связи с эпидемиологической ситуацией. Число человек, у которых есть работа, но которые не работали в отчетный период, составило 50,2 тыс. или 5,8% от



общего числа занятого населения. Среди них 7,4 тыс. или 14,8% называли пандемию причиной бездеятельности. Согласно официальной статистике, число лиц, находящихся в отпуске за свой счет, выросло в 5 раз, а в техническом простодоме – в 4 раза.

Среди трудоустроенных лиц, пострадавших от пандемии, треть (34,4%) совсем не работали / отсутствовали на рабочих местах; каждый четвертый (24,0%) работал на дому / дистанционно; каждый второй (44,8%) работал менее часа в неделю, еще около 10% переведены на режим частичной занятости. Число тех, у кого была работа, но кто совсем не работал в третьем квартале, составило 50,2 тыс. или 5,8% от общего числа занятого населения.

Исследование ПРООН-UNFPA Moldova показало, что пандемия ударила по самым уязвимым категориям населения и отраслям экономики, где создано больше всего рабочих мест. Каждая вторая опрошенная компания с августа по сентябрь 2020 года работала частично или была временно / постоянно закрыта. Отрасли, в том числе HoReCa и легкая промышленность, где зарегистрировано более всего микро-, малых и средних предприятий и где создано больше всего рабочих мест, столкнулись с падением продаж, различными проблемами, спадом спроса, а также отсутствием ликвидности.

«Оценка социально-экономических последствий COVID-19 для самых уязвимых слоев населения и отраслей экономики уже вызвала ряд дебатов, в ходе которых выяснились возможности восстановления, решимость к созданию новых партнерских отношений для развития и принятию мер для преодоления последствий COVID-19», – отметила постоянный представитель ПРООН в Республике Молдова Дима Аль-Хатиб.

Больше всех пострадала гостиничная сфера и сфера общественного питания, так как весной большинство из них прекратили работу. Работники сектора, особенно в городах, пострадали первыми. Среднее число работников снизилось во втором квартале 2020 года (по сравнению с аналогичным периодом прошлого года) более чем на 60%. В сфере пассажирских

перевозок среднее количество работников также снизилось в этот период на 15,7%.

Все же кризис стал и возможностью для перемен, правда, тут требуется сотрудничество, участие граждан и частного сектора, пересмотр модели развития и разработка новых моделей роста. Сюда можно включить цифровизацию и модернизацию государственных услуг и услуг частного сектора, развитие современной системы образования, формирование устойчивой экономики, лучшего управления, усиление борьбы с коррупцией, как считают авторы исследования ПРООН-UNFPA Moldova.

Еще один фактор прямо ударил по рынку труда. Тысячи молдаван уехали за границу в поисках лучшей жизни, и этот отток населения не прекращается. Почти 18% граждан намерены выехать за рубеж в следующие полгода, согласно социально-экономическому исследованию в сфере миграции, проведенному IDIS Viitorul совместно с CBS-АХА. Здесь ничего не изменилось по сравнению с прошлым годом, когда страну покинуло свыше 36 тыс. граждан. Это позволяет говорить, что миграция граждан Молдовы в этом году составит около 35-40 тыс. человек.

Среди опрошенных самое сильное желание уехать выразили люди с высокими доходами. Каждый четвертый молдаванин намерен уехать в ближайшие месяцы. «Если сначала люди уезжали из-за бедности, то сейчас уезжают богатые люди. У них высокие доходы, есть бизнес, дома, машины и все необходимое для достойной жизни. Они решили уехать, так как понимают, что их благосостояние не позволяет больше вести здесь достойный образ жизни», – считает экономист Вячеслав Ионицэ.

Сельская молодежь более всего настроена уехать. 36,5% молодых людей, проживающих в сельской местности, сообщили о намерении покинуть Молдову в следующие полгода. Наличие рабочего места не препятствует намерению уехать за рубеж. Среди тех, кто сейчас трудоустроен, 19,1% сообщили о намерении уехать, тогда как среди безработных этот показатель составляет 17,3%.

Влад БЕРКУ

**Решение об утверждении проекта закона о государственном бюджете на 2021 год опубликовано в Monitorul Oficial**

Monitorul Oficial опубликовал Постановление об утверждении проекта закона о государственном бюджете на 2021 год. Документ был разработан с учетом беспрецедентного воздействия пандемии COVID-19 и стихийных бедствий на национальную экономику в 2020 году, сообщает МОЛДПРЕС.

Проект закона о государственном бюджете на 2021 год основан на экономическом росте на 4,7%, увеличении экспорта на 12,6% и импорта – на 14,3%.

Согласно проекту, доходы государственного бюджета составят 41,4 млрд леев, что на 4,2 млрд леев больше, чем в государственном бюджете, утвержденном на 2020 год. Увеличение доходов связано с увеличением поступлений от налогов и сборов и доходов от грантов.

Расходы государственного бюджета составляют 55,4 млрд леев, что на 4,1% больше, по сравнению с государственным бюджетом 2020 года. Из общей суммы расходов государственного бюджета на следующий год 53% составляют трансферты в другие бюджеты, 47% – расходы на реализацию программ в 2021 году напрямую через центральные публичные органы.

Также в 2021 году будет обеспечено финансовое страхование текущих программ расходов, таких как: Дорожный фонд (2,49 млрд леев, из которых 1,53 млрд леев – на ремонт и содержание национальных дорог и 960 млн леев – на содержание местных дорог); Национальный фонд развития сельского хозяйства и окружающей среды (1,1 млрд леев); Национальный фонд регионального развития (200 млн леев); Фонд энергоэффективности (30 млн леев); Программа ремонта национальных, местных дорог и улиц общего пользования (с общим названием «Хорошие дороги») – 900 млн леев.

Дефицит государственного бюджета оценивается в 14 млрд леев. Он будет финансироваться из внешних источников (чистые поступления от внешних займов для поддержки бюджета и реализации проектов, финансируемых из внешних источников) и внутренних источников (включая средства от приватизации государственных активов).

Источник: [www.monitorul.md](http://www.monitorul.md)